ДАЬКЪАЛА А ХИЙЛА ЧІОАГІ А ЛУЙЛА СССР ХАЛКЪИЙ ЦІАККХА ЙОХАРГЙОАЦА ЦХЬОАГІОИ ВЕЖАРАШХА ДОЛА ДОТТАГІАЛИ!

(Сийлахь-боккхача Октябрьски революце 47 шу дизара хетадаьча КПСС ЦК ТІаьхехамашнара).

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРДАЛО

Свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Советен Министрий Советен орган. Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 133 (3990). | ЕРА, 5 ноябрь 1964 шу. | Мах 2 кап.

Декхараш кхоачашде, гІишлонхой!

Ши ди мара дисадац Сийлахь-боккхача Октябра деза цІей тІакхача. Деррига советски халкъ сийна, къахьегама толамашца накъа болх цуьна Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхой. Уьх жхедисача деношка къаьстта чІоагІа кхехкаш я Октябра сийна ньржа социалистически яхь. ХІара денна совдуьл предприятешкара, бахамашкара, мехкадьтта промыслашкара, кхашкара толамаш.

Сийленца накъа болх дезача цІейна вай республика гІишлонхой а. Дукха дика гІулакхаш карагІдийнад царна уьх шера. Хьалхьий керда гІишлош, болх бе йолалийтай керда предприятеш, хьал а дах дІадениад нах чубаха дукха цІенош.

Іалакьате доккхий толамаш дахад республика уьх шера Октябра сийна итара хьалха социалистически яхь йоаржальча «Грозхимнефтестрой» треста № 9 йолча гІишлой-монтажни управлене специалисташен болхлошен. Уьж ба уьх шера Грозненски химически комбинате синтетически этилови спирт арахецаш йола цехаш болх бе йолайолийтараш. Цар ханнехьа хьалхьаь лькхар ацетонови заводера доаьаркий дрожжаш арахецаш йола цех. Дукха ха йоацаш хьалхьаь лькхар крекинг-заводе № 21-Іа йола установка. ГІишлонхочун сийлен цІи лакха лоттаю цу управлене болхлоша Горлова Валентинас, Масаев Вахас, Говоров Михаила, Мальков Алексеи, Кудрявцев Кузьмас, Кузьминов Іар Иванов Никаси, кхитта ахы дуьккачар.

Хьалха латтачарех я «Грознефтехимзаводы» яхача объединене чуйоагІача № 6 йолча гІишлой-монтажни управлене коллектив. Цо ханал хьалха кхоачашъьний итт бетта план. Кхы я доккхагІа толамаш дахад цу управлене А. Г. Попавова кулгалдеча коммунистически къахьегама цІи лелаеча ... участка гІишлонхоша. Цар хІанало кхоачашъьний цхьайтта бетта план. Цу тайпара масалаш ахы а доаладе йиш я. Республике кхитта я хьалха латтарий мугІарашка лаьна, дукха ха йоацаш тІехьаюсаш кхин гІишлой коллективаш а.

Цхьабакъда, хІана а дукха кхоачамбоацараш да республика гІишлонхой балха юкъе. Дукха коллективаш я план кхоачаш ца еш. Дукхача моттигашка лоха я къахьегама овсарие, лакха да гІишлош хьалъярга дІаладар, ледара латт къахьегама дисциплина. Ерригача республике гІолла лаьрхІача нах чубаха цІенош хьалдара кхаь кварталла план 71 процент мара кхоачашъьньац, хІьата шера план кхоачашъьньац 54 процент мара.

ХІана а юкъара дІадаланна да уьх тайпара гІулакх. Средствани ниваш дукхача объекташка дІадекъ, тІаьхха из бахьан долаш объекташ ханнахьа болх бе йолалийта йиш хилац. Геттара ледара латт республике капитальни гІишлош хьалъелга.

Нийслу уьх тайпара кхоачамбоацараш а. Дукха объекташ яц уьх шера «Грозхимнефтестрой» треста № 7 йолча гІишлой-монтажни управлене коллективо хьалъераш. Бакъда, генеральни подрядчико субподрядни организацей бахха кхетамца кулгаш на цар бахьан долаш йиллача хана болх бе йолалийта йиш хилаьзар нефтемаслозаводе из хьалъю № 40-2 йола установка.

ГІишлонхьеча баха юкъекхахьаш кердадар. Цхьайолча моттигашка къайла хуь проектни организацешкара производствагара бола кинк. Ши шу да Аргун яхача посалкерча цІенош хьалдеча комбината хьалхара аргІа хьалъь кьина, Бакъда, цунах эцаш пайда бац. Республике хІана а лаха хала да йоккхача цапелах дола цІа. ГІишлоний организацешна лерттІа пайда эцац цу методах. Цу тайпара ахы а дукха кхоачамбоацараш да гІишлош хьалъеча. Кхы дІахо да мегаргдац из гІулакх. ЛоархІамера денош да хІана гІишлонхошта хьалхашка латтараш. Семилетка аллагІча шерара тІехьара квартал йолаенная.

Кхетамца вІаштІехьбаккха беза беррига болх. ЦІаькха а белгалдаха деза хІара объекте де дева бахааш, кхетамца пайда эца беза йолаш йолча торонехи ресурсаехи. ЛоархІаме да гІишлониин монтажнийн организацей кулгалхоша шоай коллективай гІулакхаш кхетамца вІаши дувзар, гучадаьнна кхоачамбоацараш юкъера дІададахара да мел дезар вІаштІехьдаккхар, хьалъеш латта гІишлош ханнахьа материалашца, изделешца, конструкцешца, механизмашца ІалашЪе ева. Цхьайола моттигаш кийслу хьалъеш латтача гІишлошта хаккахьа оборудовани дІа ца кхоачнйташ. Духхьал из бахьан долаш йиллача хана болх бе йолаяйдйтац объеке. Из гІулакх вІалла ла мегаргдац. Къаьстта терко е еза ударни гІишлошта.

ЧІоагІа ледара латт республике капитальни гІишлош хьалъелга. Цхьайолча партийни боахамен организацешна лерттІа терко яц цу балха. Массанахьа кхоачашъяц лоархІамерча участкашка ахчан средстваши материально-технически ресурсаши гульярах, хІьата керда хьалъю гІишлош ший ханнахьа проектанца, оборудованеца, материалашца, механизаце средствашца, кадраша ІалашЪярах йола КПСС ЦК-ан СССР Министрий Советен указанош. Партийнин боахамен организацешна кІоарге тахкия гІишлош хьалъяра графикаш тешаяра бахьанаш. Цу денашта цахадлаш тІаьхьожам лоаттабе декхарийла я партийнин боахамен организаш. ДІахо республика къаьстта терко е еза гІишлош хьалъеча кордадар цахадлаш юкъеккхьара.

Семилетка аллагІа шу чакхдала дукха ха йисаяц. Бакъда, гІишлой организацей болх бобъонца вІаштІехьбоакхе тІаийца декхараш дизза кхоачашде ерригга торонаш йолаш я. Республика гІишлонхой сийлен декхар да уьх юкейисача хана беррига низ тІабахийта къахьегар. Семилетка аллагІча шера план кхоачаш ца еш цхьаккха гІишлой участок йиса йиш яц. ШорагІа йоаржае еза социалистически яхь.

КПСС Центральни Комитето тІахьех:

— Советски гІишлонхой! Лакхье гІишлош хьалъяра бахкий темпаши цар даклах! Хьалле экономичин, паргІата, хоза цІеноши гІирсаши.

Нохч-ГІалгІайчен гІишлонхой! Шун сийлен декхар да цу тІахьехамашта къахьегама толамашца жоп далар.

КПСС-ен Австре Компартеи викалаш вІашагІкхетар

31-ча октябре КПСС ЦК-а цу вІашагІкхийтар Советски Союза Коммунистически партен Австре Коммунистически партен викалаш. КПСС оагІонгахьара вІашагІкхетача дакъа лаьцар Президиума члена, КПСС ЦК секретара М. А. Суслове, КПСС ЦК секретара Б. Н. Пономарове, КПА оагІонгахьара — Политбюро члена, КПА ЦК секретара Ф. Фюрнберга, КПА ЦК Политбюро члена Ф. Мури.

ДоттагІлен хьалашка вІашагІкхийттача хана дийцар шинна а партена хьаштдола дешаш. ВІаши льча информацешца хьалъехар Советски Союза Коммунистически партен Австре Коммунистически партен марксистско-ленински принципашта тешаме хилар, шаккхо а парти машари демократии бахьан долаш, тайп-тайпара общественни строяш йола паччахьалкхенаш машаре яхара тІехьа, коммунизма идеяш котьяхар дуьхьа дІахо а къовсам лоаттабе лаьрхІа хилар. ЧІоагІа КПСС ХХ-ча съезда позицеш тІа, дунен халкъашта юкъерча коммунистически болаже лакхха мах бъ йолча цук идеяш тІа латт. Дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама мугІараш кхоталанза дарг ца хилар, коммунистически боллайн партей керда совещани а редакционни комиссе заседани а гудъяра дІахо а кийча хиза ярг ца хилар белгалдаьккхар КПСС-ен КПА-н викалаша.

ДІА-ХЬА ДУВЦАР КХЕТАДЕШИ ДОТТАГІЛЕНЦЕИ

1-ча ноябре КПСС ЦК-а вІашагІкхийтар КПСС ЦК-а викалаши Дане Коммунистически парта делегаци. Советски Союза Коммунистически парте оагІонгахьара вІашагІкхийттача дакъа лоацаш хилар Президиума член, КПСС ЦК секретарь М. А. Суслов, КПСС ЦК секретарь Б. Н. Пономарев, Дане Коммунистически парте оагІонгахьара — парте председатель Кнуд Есперсен, КПД ЦК Политбюро член Вилли Карлсон.

Шинна а парте викалаш дІа-юха дагабаьлар вІаши хьаштдолаш долча дукхача дешашта. Беседа йолча хана белгалдаьккхар тайп-тайпара социальни строяш йола паччахьалкхенаш машаре яхар дукха, машар бахьан долаш гере дІадаккхар дуьхьа, демократии социализм бахьан долаш къовсам лоттабар шинна а партена чІоагІа лоархІаме хилар. Бакъдар, шинна а парте дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама цхьоагІон кхетабьляри марксизма - ленинизма, пролетарски интернационализма, 1957 - чи 1960-чи шерий Московски совещаней Декларацей Заьлзенен йохаргйоацача мара тІа чІоагІдара дІахо деррига низаш тІадехийтаргхилар.

Новкъосташца дІа-хьа дувцар дика кхетадеши доттагІленцеи чакхъьилар беседа.

ПРИМОРСКИ КРАЙ. Къьнарча Сихотэ-Алиньски дукъа тІаьнашта кІалхара бос бола металлаш доах «Сихали» яхача сихотэалински полиметаллически комбината горнякаша. Горняка перфоратор гранитах кІоаргагІа чу ме йоаа дукхагІа рузкъа гучадоал из лехараште. Тайга хьу тІа а кьина долча гункашта кІалхара даш а наштар а долаш дукха рузкъе корадар бахьан долаш специалиста «Дальневосточни Урал» кьиш цІи тиллай Сихотэ-Алинех. «Сихали» яха комбинат хадданза лерІаьоагІаш и — болх бе йолалу керд-керда карьераш, рудникаш. Цу йоаккхача предприяте коллектив 1965 шу доладуче хана семилетки план кхоачашъяь вяккхарах рапорт даларга тІехьа къовсам лоаттабеш я.

Сурта тІа: «Советский» яхача карьере.

Ю. Муравина сурт.

ТАСС фотохроника.

ДЕЗАЧА ЦІЕЙ СИЙНА

ГОРЛОВКИ ХИМИЧЕСКИ КОМБИНАТ

ГОРЛОВКА, 31 октябрь. (ТАСС корр.). Тхьаь шиъ корпуси гІирси уарІбахаб С. Орджоникидзе цІерача Горловски азотно-туковин завода гІишлой майдан тІа. Хьаеш латт минеральни удобрени арахеца керда йоккха комплекс. ВІашагІйоха йолаьй металлоконструкцешни оборудовании. Шеррача фронтах лел балхаш аммиачни селитра цехе. Укхаза оттаю толамагІа йола керда оборудовани. Техникана юкъе керда дош хургда аммиачни цех хьар. Цун ерригаш хІана яц аьнна йола агрегаташ арамхье дІанийсъеш я. Аммиак йоаккхача чоалханерча производствана тІаьхожам лоаттабеш електронни машин хургья. Ерригача цехе беча балхага хьежалургва ши саг шоай сменах.

Кердача горловски комплексан кхаь цахо Іалашдерда шера бІаьш эзараш тоннаш гранулированни аммиачни селитр хьалгІа.

Россе промышленноста толам

Сийлахь - боккхача Октябре 47 шу дизара [illegible] социалистически яхье Российски Федераце промышленни предприятей коллективаша ханал хьалха. 27 октябре, кхоачашъьй [illegible] продукци а дукха [illegible] издели я арахецара итт - бетта план. Цу тайпара толамаш кхоачашъьй къахьегама [illegible] продукци [illegible] дІабоде мах [illegible].

ШЕРА ПЛАН— ИТТ БЕТТА

Карабулакски бурув деттача контора къаьстта дика къахьегаш я мастера Печенов Алексей Карповича кулгаллу бригада. Дентара дента дуккагІа хуз мехкадьтта довла моттигаш. ХІана мехкадьтта тохкараш юрски тІоваьшта тІаккхаьчай. Карабулакски Заманкулин массеха юрски скважина тохнаш я. Бастта болх бе дІайоалаургья уж.

Октябра дезача цІейна долча КПСС ЦК ТІаьхехамашна дог гІоадаьккха хьинаре къахьегаш ба мехкадьттахой. Октябра сийна тІаийца хинна декхараш толамца кхоачаш а деш цхьайтта бетта план кхоачашъьяй цар итт бетта. Из да бурув деттараша цІейна кийчдел къахьегама совгІат.

Уьж къахьегама толамаш доккхий тІехь къахьегарца белгальбаьина ба бурув деттарий тІоьчаш Евлоев Хьусен, Гиреев Шабагири, буровой мастер Катасонов Андрей, бурильщик Пугоев Саламбек, слесарь Хацагулыгов ГІайрбик, Баранов Георгий, кхыбараш.

Октябра сийна шера план кхоачашъяьй бурув деттарий мастераша вв. Губина, Каткова кулгалдеча бригадаша. ХІаналехьа шера планал совгІа иттаж метраш бурув тохад цар. Уьх шера контора бурув деттараша планал совгІа [illegible] бурув 42500 метр я. Уьх денешка болх бе дІайоалалийтай керда ши скважина. Из а дика къахьегама совгІат да цІейна.

Шера план хана хьалха кхоачашъергхиларах дог тайна я контора коллектив.

А. БАНАЛИН,
Карабулакски бурув деттача контора инженер.

Планал шозза дукхагІа

Уьх шера дукхьшка хьалххеьй тха механизированни звенос 200 гектара тІа «дуга» хьажкІаш. ЧІоагІа еза лоархІаш я шоай тайпара хьалхххое евза а я уж. Цу дуккхь геттара чІоагІа гІуваьх де дийнар тха церна. Сокха гуракъа дене болабир оаха «дуга» хьажкІаш лъукъаьре бола къоаш.

Хьайтача къага хьежжа дог гІоадоаккхаш хьахилар хьажкІаш. Планах къалкхое лаьрхІараш 10 центнер мара йоацача 22—24 центнер «дуга» хьажкІаш йоал тхона хІара гектара тІара.

Дика вІаштІехьъльвъиххар оала хьежкІаш чуяаьла. Кхо агрегат я укхаза болх беш. Зехьа йолая цар хІана хозе латта ха. Дийнахь 3 гектар мара хьокка ца ... че 4—6 гектар хьажкІаш хьокх комбайнераша Хайдаев Юнида, Садиев Вальвудина. Хьинара къахьег тракториста Сутаева ТІауса, Умархаджиева Зелимхана.

180 гектаре тІара хьажкІаш чуийнай оаха, 400 тонн совгІа фуалъвькъа хьажкІаш къинай тхона. Октябра дезача цІейна сийленца кіагъа декара 5—6 ноябрга кхачалерла ерригга хьажкІаш чуийна яха лерхІ тха звенос. Оаха кхоачашдергда из.

Л. ЗАХАЕВ,
Урус-Мартана производственни управлене «Лермонтовский» совхоза хьалхелгІча отделене хьажкІаш кхоачамеханизированни звено звеньевод.

КОНДУКТОРИЙ СОВГІАТ

Сийлахь - боккхача Октябрьски революце 47 шу дузача денна сийленца накъа [illegible] Грозненски станце кондукторий коллектив. Итт бетте план 25-ча октябре кхоачашъьяй, хІьата хІара болхлоче юкъера лаьрхІача ший норма 103 процент кхоачашъьяй.

Кондукторий коллективо хол денаьдар уьх шера 5 тонн тоша аьшк гулде. Уьж декхараш цо тІеххавоачашьаь. ХІанандъе гулдъ аьшк 6 тонн совгІа да.

Социалистически яхье хьалха латт керттера кондукторащ Умаров Аьлхаш, Обожин Григорий, Мацуев Саид, коммунистически къахьегама ударникаш Гетманов Ильа, Ищенко Николай, Левченко Владимир, кхыбараш.

Г. АНИСКИН.

Доахан ара латт

«Геттара дика болх беш я Султаханова Саниьта. Сихха кхув цо леладу Іаьсий, дика тоедина да уж», — хестаю цнеі боххле Урус-Мартана производственни управлене «Семашкинский» совхоза кхоалагІча отделене шурий-товарни ферма заведующе Джабраилов Нурмахьмада. Бакъдув из, хьинар долаш боххло я С. Султаханова. ІІона я цо леладу Іаьсий чудоахке помещени. ЛерттІе гІуллах ду цо Іаьсашта.

— Кхы малаш бе шуь ферме дика болх беш? — хьаьтача массеха лаарха цІераш йоах заведующе. Бакъда, дІатехкача гучадоал цу «дикагІча» лоарбаша а шура яккхара план гайна кхоачаш ца елга. Цо дика лоархІача доярешка итта мара ца йоаккхача, кхьх бола во беш йолча доярешка мел йоаккх-те шура? Планах уьх шера 1800 килограмм шура якха езача хІара Іаттагара 800—900 килограмм шура мара ца йоаккхаш дукха доарраш ба ферме.

— Фу бахьан долаш да шура кІезига яккхар? — аьлча оол. Джабраилова беррига бехк тІабохийт соакхарча Іана:

— Сов шийла дар из,—йоах цо. Іа массаха а хул шийла, цудухьа еел цох «Іа». Бакъда, Н. Джабраилова кулгалхеча ферме тха хьайбашта из сов шийла хилар дар дІадалхача шера шорта доакъар Іалаш ца дильга. Кох дІа я дилалехьа кхоачадедар ферме гІона доакъараши силосн. Денна кІезигъяла бохалар шура. ВІьсти аьлча а тІехьа тоа ца луш дукха ха алакхар гІелдениеча доахана.

Соакхара Іа сиха лаьцделар отделене управляющова Астамиров Мухьмада, шурий - товарни ферма заведующова Н. Джабраилова. КІезига Іаламдьа доакъараш уьх шера а. Планах 4800 тонн йол ІалашЪе езача Іалашъьяр 2800 тонн мара яц. ХІьата 3000 тонн йоахе езача 1899 тонн мара елаац силос.

— Доакъараш кхоача а дениа совхна сийна ма дусаргдій шо уьх шера а. ХІана ІиЙнал шо доакъараш Іалаш ца деш? — хьаьтача нов. Астамирова йоах:

— 200 тонн совгІа кхы а аьта гІадамаши 100 тонн кхиста жожа тхога. Доакъараш кхоачашдара шо, хаинахье оарцагІа цу аьшнийга дукха леш хац отделене управлашца.

Доакъараш кІезита Іаламдарал а кхерамегІа да хьайбаш чудоаккху помещенеш тоъаш ца хилар. Деррига 561 етти Іасеш да ферме. 220 — 230 бежан чудоала помещенеш тоъаш ферме. Цул совгІа детта доахан чудоахкаш йола помещенеш 100 шийнара лаьрхІа дола кхийн хІана а ремонт яьза да. Уггаш дІадаьтача ойнаш тоаде дезаш, хий Іоухаргдола харшаш доаьааш, чура тхоя бІоахбанза, кингаш тоха дезаш а я уж помещенеш. Шийлараш чудоаккхаде лерхІача кхий чу хьайба дац. наІараш аргІац, хІана а кхьметтел тІехьахьара тхов дІакьайлабенн.

— Фу дош дергІа шо помещенеш тоа ца еш? — аьлча нв. Астамировей Джабраиловей жоп ду:

— 500 бежана лаьрхІа цхьа шо корпус хьалъеш латт тха отделене. Цудухьа тоаш оаха тиша помещенеш.—Керда хьалъеш латта корпусаш хІаьнтуп тІехьагІа шн-кхо бутт баьлча а хьайбаш чудахийтара кийча хургбаш ац.

Ненаш хьалдь а дакьна тІера тхон дІаксонаш латт цхьан корпуса. Бакъда, хьайш хьалдаьлан, кІайле тоаьлах. ДІаегІаш кора рамаш, наІараш. Вал корпус хІана а ненаш хьалдетташ а. ХІьата а сатийов ба ферма кулгалхой.

Доахан ара латташ хилара сагота вай совхоза керттера зоотехник Курдиев Шамил а. ДІахо ла мегаргдац из гІулакх.

Ад. ПЛИЕВ.

МИШТА КИЙЧДЕННАД ШО ІАНГА?

ТІаьхьачаш латт Іа — колхозийи совхозийи фермашка итара бехкохкимера а. Бакъдар аьлча, дукхача боахамашка лоху хьийбашкара йоаха продукташ, хІьата цхьацайолча моттигашка кІезит а лу доахан. Массанахьа а доакъараш кийчдаре лерттІа йоакхе ца арахь нарна де доагтІача тайпара доал ца дарахи хулаш да из.

ГІулдкхаш дика долаш фермаш кІезига яц республике. Белгалйоаккхаргьа вай Шелковской производственни управлене «Коммунизмага бода никъ» яха колхоз. Хьайбай ерригача продукцей план ханал хьалха кхоачашъьй цо. Боахама болхлошен специалистшен дика хьалыйгар уьх шера, цудухьа цуннах хьахиннар гуш я да. 1-ча октябрга, ши бутт хьалха, 126 процент кхоачашъьй колхозо дулх доххара шера план, хІьата шура йоххара 100, фуаш доххара 106, тха доххара 110 процент. Из боккха толам ба. Цун результаташ а кьича боахамашкарчул доахан ца дейташ лелалари паргара хьайоаха продукташ дуккагІа хилари. Уьх шера 9 бетта хІара кхоабача Іаттагара 1561 килограмм шура аьккхай, соакха цу хана аьккхачул 435 килограмм дуккагІа хул из. Лакхденнад фуаш гуддейга, лохденнад хьайбаш довлга. Белгалдаккха дезаш да цу колхоза республика кхьича боахамий проІтІех торонаш ца хилар.

Сунженски производственни управленерча Кирова цІерагча колхозо шура, тха, фуаш доххарех «Победа» яхача колхозе дулх, фуаш, тха доххарех шера планаш кхоачашъергца доккхий толамаш дахад.

ДІабахача 10 бетта хьайбаш дебадара чІоагІа тІехьадус Назрань, Шаьла, Урус-Мартана дуккха боахамаш. Хьалхарча дакъе «Горец», «Шалинский», «Ингушский» яхача совхозаштен кхы цхьаьнолча боахамаштен доагІаш да из.

Боккхалдар аьлча, дІабахача 10 бетта фермашкарча хьелашка хьажа а хьежа шура дукхагІа яккхара, хьайбаш тоадалара, фуаш дукхагІа гудлара практически новкъостал де вІаштІехь-и даргдар колхозий, совхозий, производственни управленей кулгалхой специалистийн. Из дац.

Кхьметтел шортта моша доакъар долча аххан замалахьа а хьайбашкара йоаха продукташ лоха яр. «Знаменский» совхозе дІабахача 9 бетта хІара кхоабача Іаттагара шура 796 килограмм мара ац е юкъера лаьрхІача кхьан Іаттагара дийнаьха йоаккхар 3 килограмм кІезигагІа хул. Хьайбай продукташ йоаххита геттара лоха да «Ингушский», «Ачтуринский», «Техинский», «Октябра 40 шу», «Южный» яхача совхозашка, кхы долча боахамашка.

Юрташкарча къахьегамхой, боахамий кулгалхой, специалистий лоархІамера йоакхо дика ехаш да юкъара хьайбаш. Духхьала цуьнца алсамъяргыц хьайбашкара йоаха продукташ; дІаьхаргдац хьайбаш дебадара тІехьадусиьга.

1964-ча шера 1-ча ноябрга паччахьалкхента хьайбай продукташ йоххара шера план кхоачашъяра йола.

СВОДКА. (шера планица кийсакчо процентах)

	шура	Дулх	Фуаш	Тха
Сунженски	94	93	98	100,9
Назрени	89	95	54	79
Советски	88	59	65	74
Ножай-Юрта	87	86	40	59
Грозненски	84	77	100,1	71
Шелковской	81	97	70	83
Ведана	80	108	52	105
Шаьла	77	81	67	72
Урус-Мартана	72	80	56	80
Наьсарен	63	86	62	81
Ерригача республика гІолла:	82	86	80	81

СОВЕТСКИ СПОРТСМЕНИЙ ОЛИМПИЙЦІЙ СИЙНА

Советски Социалистически Республикай Союза правительства приемаш еча ЦІагІа 2-ча ноябре прием оттайир советски спортсмений—18-ча Олимпийски ловзарашка лекъа лоацаш хиннарий сийна.

Спортсменашка кІайна моршал делар новкъосташа Л. И. Брежнева, А. Н. Косыгина, А. И. Микояна, П. Н. Демичева, Л. Ф. Ильичева.

А. Н. Косыгина КПСС Центральни Комитетен Советски правительствон цІерах дег тІара даькъала байнар спортсменаш Токио дийнача Олимпиаде цар йиза котала яккхарах. Олимпийски ловзарий чемпионийн цар телаш баккхара новкъостал мел хьерийн моршала вах тенъабер А. Н. Косыгина. (ТАСС).

Новкъостал дарах денна совгІат

МОСКВА, 31 октябрь. (ТАСС). Массехк шу дааьккхад советски инженера Г. И. Бобрышева Венгерски Халкъа Республике болх беш. Мехкадьтта доахачен газовни промышленноста дакъе ший опыт дІатийннай цо венгерски доттагІашта. Къаьстта а чІоагІа бархал оал цар цунна кІоаргеш хулон скважинаш йоалаш бурув тохара методаш кхараеразача цо дакъча новкъосталах.

Венгре правительства бизза мах баьб Г. И. Бобрышева хьийгача хьиг. Венгерски мехкадьттахошта новкъостал дарах доложа степена Къахьегама орден енай цунна. Советски Союзерча Венгре посола Йожеф Сипеше тохан дІаделар цуьна из совгІат.

СовгІат денначa лоаца а боакхаш, посола аьлар, Г. И. Бобрышева эцкуьгай мах бар — Венгерен Советски Союзен халкъашта юкъе беркате барт - цхьоагІон гІулакхаш хилара долча тешалехцаІ. Цо хьакхайкадир, ВНР-ен СССР-ан юкъера доттагІалл барт - цхьоагІон гІулакхаши дІахо а чІоагІьургхиларах дог тийна ша хилар.

ХІанз Грозне, «Грознефтеразведка» яхача тресте инженерахьа болх беш ва Г. И. Бобрышев.

КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕРИЙ СИЙЛАХЬ-ЙОККХА БАЙРАКХ

Укх деношка Сийлахь - йоккхача Октябрьски социалистически революце 47 шу дизарга кийчлуш да Советски Союза, социалистически мехкий содружества халкъаш, дерригача дуьнен тIера къахьегамхой. Дерригача дуьнен континентийн прогрессивни наха юха а юха а зорбох толамца чаккхьнича эгтара хьалхарча социалистически революце лоархIам, цар тохкам бу Сийлахь - боккхача Октябро кердача зама — социализмаи коммунизмаи идеяш котйоалача зама — юкъат дIайоалаьча дийнахьа дейа обществоа исторически дегIаахар мишта лел.

Октябрьски революце дуьнен халкъашта юкъера лоархIам, коммунизмага бодача новкъа обществоа исторически дегIаахар сихдара хьакъерчески хьара Советий Мехка маIан Iальбахьаре дика довзийтар Владимир Ильич Ленина:

- ...Вай доникал де бийъ а и, вай доникао а ду, — ядаьх Ленина,—советски паччахьаллико хьалъега ДIАДОЛАДЕ, цунца дерригдуьнен исторе керда зама, дерригача капиталистически мехкашна ивлIотньана кIал потташ а массанахьа кердача вахарга, буржуазен нотъпарга, пролетариата диктатурага, капитало IотгъаIмех, империалистически тIемаех адамаш паргIата дахарги йодаш а йолча НЕРДАЧА классо ооган дош йола зама ДIАЙОЛАЯРА ирах вовшин пхимарах» (Ерригача Сочиненей гуллам, том. 44, оагI. 148).

Шовттъа шу соогIа ха яьнвай из хьалкъалера ленински уйла хкайхаьчьа хана дейз. Ма чIоагIа хувцаденнад дуне цу итташ шерашкахь! Октябра идеяй, марксизма-ленинизма идеяй сердалопо къоагабаьча социализма новкъа долх кхоалагIа дакъа соогIа аздмаш. Кха чухьрчай колониализма система, колонешта шоай лоIаме ца хиннача мехкашта меттал итташ шоай лоIамера къона паччахьалкхенаш хьахиннай Азе, Африке, Латински Америке. Халкъаша доаттабеча революциони къовсама хьалха латт дехаи долеи классоца къовсамашка, къамий кертахчухьален болама цIера юкъе чIоагIъеннен йола марксистско - ленински коммунистически болхлойн партеш.

Советски Союзо—Октябрьски революце дьхено, Ленина дахьена — коммунизм хьалъяра дахьерча ший толамашца, леррагIа чакхйоахача машар безача политикаца дуьнен халкъашта юкъерча арене чIоагIъю социализмаи машарен позицеш, революционизирующи воздействи ю империализмаи колониализмаи дуьхьала, машар, паргIато, социальни прогресс бахьаше халкъаша доаттабеча къовсама.

Коммунизм хьалъерий сийлахьйоккха байрага а нха шу хьалха КПСС XXII съездо тIийнца Советски Союза Коммунистически парте Программа. В. И. Ленина юкъарчал доацаш ше дакъа а доацаш кийчъяьча вай парте хьалхарча шинна программаца йизза преемственность а йолаш йолча КПСС кхоалагIча Программах доал марксистско-ленински хьехами тешаме хилар, чIоагIа революционни са, халкъий творчески инаех кIоаргга тешилга, белхлой класа исторически гIулакх — социализми коммунизми — кхтаIоппа чакхъарехилавах бIубенна тайпа хилар. КПСС Программа сийлахьбоккха теоретически политически лоархIам сенах латт аьлча, из латт социалистически строительства практика цу чу творчески вIашагIтеха хиларах, лерригача дунен тIарча революционни болама опыта хьасап деш из хиларах, юкъарчал доацаш чола практически декхар а лаьрхIа **вай мехка коммунистически общество хьалъяра декхар** цу тIа оттатаь хиларах.

КПСС Программа тIа духхьашха къоастам баьб Iилман лардерча планаь, коммунизм хьалъяра наькъийн средствайн. Цу тIа вIашагIIала йиш йоацаш цхьоагIа хувц тIагIертта коммунизм хьалъяра экономически, политически, идеологически декхараш — **коммунизма материально-техническа база хьалъоага коммунистически общественни отношенеш хьалоага, керда саг, коммунистически общества саг хьалкхеваиргIа.**

Творчески марксизма - ленинизма гIорадьина дола документ а вай хачара Коммунистически манифест а лаьрхIа тIайнцар вошал долча коммунистически болхлойн партеша КПСС Программа, КПСС Программа шоцача деношка дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама вевталеша белгалдоахар Марксни Энгельсен «Коммунистически манифестигара» дена коммунистанта массаза а хайнах сийлахь - доккхийча гIулакхех наьлара ялъ халкъашта хьехэ, яхаш. КПСС кердача Программа тIа дерригача дунен тIарча къахьегамхошта бIаргагу белгалара коммунистически общества белгалеваш, хIаьта 1917-ча шера Октябрагара деиз хьалоагIача кердагIарча исторе ерригача опыто бокъонца тешал ду Советски Союза Коммунистически парте хьалхашка отталь керттера гIулакх кхоачашдергхилара!

Марксизмаиа - ленинизмица тешаме а йолаш, вай парте лерттIа дIанхуль XX, XXI, XXII съездаше массабаь а КПСС Программа тIа хьахье- ихо а боло шой гениальни ленински ний.

КПСС Программе къаьгта белгалдаьккхад партен халкъон керттера экономически декхар — **вай мехка коммунизма материально - техническо база хьаелга.**

I.

Iилман коммунизман наьха дийнача революционни опытен керттерча положеней лерда тIара, вай хачарча Iилманен техникаен тIехьара гучаьннача гоьзалий массе оагIоратъа лоархIам беш къоастадир парте коммунистически обществоа материально - технически база сенах латташ хила еза яха дош. Обществона а цуи беррегача граждаиашта а мел эшар шортта хургдолаш производительни низаш тоалургеи производство дегIайоагIилгеи Iалашдара, халкъа боахама дерригача доакъошке эгтара тIехйола къахьегама сехерле хулга Iалашдера хьалкерча аргIаниа чакхдаккха деза:

— мехка бизза электрификаци елга, цуи лерда тIа техника, технологи, ерригача общественни производства организаци тоаелга;

— производственни процессашта комплексни механизаци тIа-тIа дукхагIа автоматизаци елга;

— шерра дегIа а йоадаь химически халкъа боахама юкъехьолга:

— производства керда, экономически пайдана вола доакъош, энергеи материалийи керда тайпаш магорта дегIахоаладелга;

— Iалама, материальни, къахьегамо ресурсаш массе оагIорахьа рационально пайда эцилга;

— Iилмен производстваи органически вIашагIтохилга, Iилман-технически прогресса темпаш сихъелга;

— беррегача къахьегамхой культурно - технически боарам лакхабоаккхилга.

КПСС Программа тIа белгалдаьккхад мкъ болча промышленностана цхьана чIоагIа дегIабеей лакхара продуктивность йолаш бола юрта боахам хулга хIаниза корадоана хIама да коммунизм хьалъяра. аьнна. Юрта боахам айбара керттера никъ — цуна массе оагIорахьа механизаци лерргIа интенсификаци елга.

Ленински парте хьалхленца советски халкъо дегIаш уча а итта кхоачашу КПСС Программа хьалхашка оттадаь декхараш. Дьнораш дерригаш а иха шу мара зацпхьабакъьа, доьрам хIийнаьтьа а кIезига дац.

Хьалехай лоархIамера керда бедалий ресурсаш. Цунна дола цхьа масал а лаьрхIа цIа якха негаргьа хIанза дукха ха йоацаш СибарегIа кораь мехкдаьтта доалле йоккхий моттигаш. Шерлуш йоагIа халкъа боахама энергетически база — хадаиза тIаьсттлу теплови гидроэлектрически станцей мощносташ. Сихарча темпаша дегIаух химически индустри — минеральни удобренеш, синтетически хьоасий, пластмассаш, кIурнаш, иштта кхыйола хIамаш хьаелга, халкъа боахама тайпа-тайпарча доакъошта тIа-тIа дукхагIа юкъеух химе продукташ. ЦIенхашта хIамаш карагIдьнад машиностроени приборостроенеш, къаьстта а электроника сацна долча производстваи кердача доакъошка. Iилман-технически прогресс хоадам беш бола керда гIа баккхар да космически аренашта тоххамбараш уж карарзайрав Советски Союза карагIдьнна Iальмате доккхий хIамаш. ТIа-тIа шерлу капиталини гIишлош хьалъяра боарамаш. Белгтала хIамаш карагIдьннад юрта боахам дегIабоалабара даькъе а, цукна тешал ду алат эцара плаш кхоачашъяро.

Партен халкъон бе боагIача тайпара хам бу коммунистически гIишлош хьалъяра даькъе карагIдьннарий. Цхьабакъа, цу хана цар халонаш къайлахдахьад, дияза дар бIаргаге а кхоачамбоацарий дика са а кхеташ тохком бе а хов царна. Цо йиш хулийт яхы а бIубеннасIа хьалхашкахьа аха, ух сергарча хана кхоачашде дезача декхарашта ина тIагулбе.

КПСС Программо белгалдоах планировании боахама хулгалдарен ерригача заеньешка керттера теркам хадлайзе къахьегамо овсарле лакхъара, материальни, къахьегама, финансови ресурсаш а Iалама рузкъаш а дукхагIа пайдаие хургдолча тайпара пайда эцара, совнагIа рузкъаш ухийтилгеи хIамаш кхомбоацаш йоаелгеи дIадаккхара тIабахийтаза барт ца хилар. Общества хьаштий духьа эгтара кIезагагIа дIа а доххйташ эгтара дукхагIа бориат хьаэцилга — из да вай мехка боахама гIишлош хьалъяра закон.

Массаза а массанахьа а дош големи-теш из? ХIанз укх сахьате массаза а гьниа массанахьа а йош ли из! Хьожарга вай, масала, капитальни гIишлош хьалъяре. Партейнаш, плайоаш, боахама органаша эшача тайпара юха ца тохаш юс касг-каста местнически, ведомственни тенденцеш. Из бахьан долаш хул дукхача гIишлошка дIа а оиъаш средстваш йоалалга, гIишлош хьалъьахар боарам боаццаш тоаделга, церга дIадоар совцалга. Каст-каста нийслуш да машинаш еча заводашта предприятешта нехашаш новостройкашта хайнахьа оборудовани тIа ца ухийтилга, дукха нийсалу цар уж комплектни йоалаш, конструктивни технически айпаш долаш ухийташ а. КПСС Программо дIадехачутга хьежа, эгтара хоалдмегIарча тайпара дIаяккха деза капитальни гIишлонта хьежаду рузкъаш дукхдача объекташта дейъаш доаладега, хоадамбеш йолча гIишлонта тIаерзое оза капитальни вложенеш, сихде деза керда мощносташ йолайолийтагеи карарзалгеи.

Цхьаза хIана а иштта мара шойна наькъ боаккхалац кердачоа, толамогIа долчоа. Лабораторни опыташкара заводерча тохкамашка, заводерча тохкамашкара дукхха арахеца йолалелга кхачалехьа геттара дукха ха йодаш моттигаш а дукха нийслу, из бахьан долаш доккха ас кхет халкъа боахама. КIезига хулаш дац шоаш деш дар Iилмахоша, конструкторашa, проектировщикаша, производственникаша къастъкъасту долга, шар шоай низ тIагулбац аваитгарча халкъа боахама пребленашта. Iилмани техникаи тахкарча боарамга хьежа йоаца къаьнара продукци арахецаш шераш йоах дукхача предприятеша.

ХIанз а кхоачамболлаш теркам тIабахийтац производства экономикана, дикала хьохкамаш тоалара, промышленни доакъошка эгтара беркатIара достамаш харжара, материальни безам болийтара хьакъехьара ленински принципаш леррагIа чакхъяхара. Ерригача материальни ресурсех хьесапна, эгтара дукхагIа экономически беркат хьадолашн ха кIезигагIа йоазеш пайда эцилга — из йоккха гензал я. Из гонзал хIана а воаш йизза карарзаь лакха хилар бокъонца кхетаде деза, укхаза вай кадраш тIагIертта Iемала еза. Iомае а хьацца а еза толамагIа йола опыт, тоие еза боахамен плановни балхе методаш.

Белгалдаккха доагIа чоалханера экономически декхараш администрирование наькъана кхоачаиде йиш я аьнна хетилга вайнига хIанз а дIадалазз хилар: аппарат эргалькхача, цхьа управлени а ль ши управлени вIашагIтехача е, духхьала кхычи бесса, цхьа трест ши трест а ль йийъача гIулакх тоалургдолаш санна хет. Из кIоаргга тепха, метаргбоаца никъ ба. Социалистически боахам делабарен планирование методаш шоашта кIалха чIоагIIа Iилман лерд йолаш хила еза, мишача боараме мукъале йолаш хила еза предприятеш шоай лоIаме боахама болх делабаре, къахьегамхой творчески инициатива хадзиза дегIаллара. ЛоархIаме да планированера субъективизма элементаш цIенъь дIайоахиета, боахам лелабара экономически цIарацIурахь методеш дика пайда эца Iомалуга: боахама расчетах, махьех, кредитах, пайда, производство дегIайоалаярен технически прогресс сихъярен бокъонца йола стимулаш цар понкъосталеи хьаелга. Ерригача советски общественна пайдана хар иштта материально пайдана хила деза хIара производственни коллективана а хIара къаьст-къастача къахьегамхочоа а.

Вай промышленностана хьалхашка латтача проблемех эгмангара цхьа проблема я **[illegible] хийцийтар проблема.** Машинашта, приборашта, тайп-тайпарча материалашта тIаяза аьлча, дукхар эгтара хьалха уж тешамегIа хулийтилгеи цар болх беш йоаккха ха дIахьехьлгеи да. Из ба общественни къахьегамаи общественни рузкъаи кхомбара, дукхача мьъерча материалий. капитальни ремонтан запасни доакъошти хьежача средствашта кхомбара керттера никъ.

ДегIаух советски наха материальни йал-торо. Цунга хьежна совхуол доагIа дола товараш царна хьашт хилар а. «Хьайна хур дIаэца» — хьалха дIанхача чанах дика ца гIулакх хIанз сийлахьа дац. Бе а ца хеташ, меллагIа кIала, моллагIа бирешъа е кога гIирс, моллагIа мебель эца безам бац наьха, нарна лов зикалир, тоеш дар, хаза дар эш. Шийна из иезачунгахьа букъ берзабу ийдархоче. ЦIухьа да ца цкъаза магазинош складаш «шалолхаш» доацача товарех кьалбиза хилар.

Дукхача наха эшаш дола товареш чIоагIа доагIа хулийтилга, наха чуIе керда цIенаш хьалхелга, къаьстта а квартираш дукагIа кийчъелга, торговаи, бахархошта деш дола массе тайпа гIулакх тоаделга — уж да партийни советски органашта, плановоп боахамен органашта хаддаиза йоакхо е хьаш дола гIулакхаш.

Промышленносте санна юрта боахаме а белгалара халонаш хуьхьала юоашт гIулакх да коммунизма материально - технически база хьалъелга. Цхьабакъда, советски строи доалхача гIулакхьна, боахама социалистически система башхалонашен из толамагIа хиларо йиш хулийт толамца а доацача хана а уж халонаш ише, гIана тIехьа тIа боакхаш общественни производство дегIайоалае, цуи Программа тIа дIаяльаь йола **«Деррига а саго духьа, саго паргIатом духьа»** яха вай парте сийлахь - йоккха лозунг кхоачашъяра из производство тIа а лостаеш.

II

Производства средствашта цIарара йоаца халкъа юкъара доалахье а йолаш, йизза социальни нийсхо а йолаш, классаш йоаца общество я коммунизм, аьнна парте Программа тIа. Цу определене довзийт коммунизмерча общественни отношенеи маIан. «ХIаракенгара — цунга дуур, хIаранена — цунна эшар» яха коммунизма принцип чакхъяккхаро кхоачайиргда лаьтта эгтара дукхагIа нийсхо йола общество эгтаро хьахъехьа къахьегамхошта дагадоалар.

«Кердача общества хьалхарча тайпанна» — социализмаи цун «лакхагIа дола тайпа долча»—коммунизмаи юкъера башхало лияза а Ленина белгалдаьхад «социализмо лерхI.... вIашагIкхийттача авангарда, къахьегамхой хьалха даьъа оагIонгахьара Iалашдатача чIоагIа учет, тIахьежам, баргхахар а долаш бола общественни къахьегам хулга; цу тIа а къоастам беш хила беза къахьегама боарами цунна беш бола бекзми» (Ерригача Сочиненей гуллам, том 40, оагI. 33). Ленина коммунизма къоастам бир, уж кхоачашлайтара къаьстта аппаратаи а йоацаш, общественни декхараш кхоачаиде вах Iомабенна, юкъара пайдениа шоай лоIаме болх болга массане юкъара гIулакх а хинна дIаотта хургдола порядок из хилах тарра.

Ленински хьехамаи, производственни хьадаьр дIалийцдарой отношенешта хулаш дола хувцамаш духхьаза бушам болаш да эгтара хьалха къахьегам боацаш да мегаш вола керда саг хьалхеварца, социалистически паччахьалкхе коммунистически общественни самоуправлени а хулаш дегIаярца. Уж ленински идеяш дIахо дегIа а яькхай, царна лард а еллай КПСС Программа тIа.

Коммунистически хьаьниве вола болх бо а хоаш воло керда саг хьалхавар вай парте лоархIамегIара декхар а лаьрхIа хьалхашка отталу. Цу тIа а Программа белгалйоакх гIулакха ши оагIув — общества члений производственни хьинар дегIадоаладелгеи коммунистически ворьоззренех, коммунистически правственноста белгалонех уж кхебелгеи. Коммунизм — из я ше йолча хана паргIатача сага хьаькъали талантаца, нравственни дика гIулакхаш толлуш а дизза хьаделлалуш а йола строй. Кердача общества бокъонца йола гуманизм хьегучайоа сага личность тоалара, сага къахьегамаи вахараи мел эша хьалаш ю хьдеш хиларца. Халкъа образованен культураи даькъе кеха карагIдьннача хIамаша хIанзлехьа а дIатIахоачалдьа къахьегамхой гонахала шерра дегIайоалияраи гучаяккхаш, хIаьта цо шой аргIанна Iалашьаккха ишо тIа общественни прогресс айира.

Коммунизм хьалъяра Iалашйоте бокха лоархIам болаш да общества членашта идеологически кхетам балар. Парте Iалашйите дукха кхетама болх лелабар балхан долаш советски сагах къоастае йиш йоаца белгалонаш а хинна дIаоттаи лятт Iилман мировоззрени, юкъарча бернатa духьа къаьхета, ше деш дар халкъа, ерригача общество, коммунизма гIулакха хьаштаница дустаиш делале. Парти лерргIа дукхьала латт идеологически балха лоархIам вулкарнзаторски лелбара.

Коммунистически идеяш коммунистически гIулакхашца органически вIашш таргдолийтаи леладертголлача хетацца советски наьх хьалкъыбара ноокъостал деш а парте Программа тIа кийчъяь йола **коммунизм хьалъерий моральни кодекс.** Цунна дукхха бIаьхбенича кортамукъален къовсаме Iовль хьалхоагIа хой, болхлой класса ыьыта социализмаи советски наха коммуништа [illegible].

Сийлахь-боккхача Октябро практика чакдаьккхад Марксии Энгельси керттера хоспет — болхлой класса политически олло отталелга. Пролетариата диктатура йиш хьалйтара тIера кхайсача эксплуататорски классаша еш хинна духьалел толае, вай мехка дика комехаза а йолаш социализм хьалъелга вIаштIехьдаккха.

Парте Программо, вай мехки йизза а даиман а социализм котъялара итог а еш, кIоаргга Iилман вывод ю пролетариата диктатура паччахьалкхе санна хьахиннача Советски паччахьалкхенах, кулгалделга болхлой классега а долаш, социалистически [illegible] паччахьалкхе, дерригача халкъа хьаштаниe лоIаме кхайкабеш йола орган дилара хьакъехьа. Халкъа кхьелара паччахьалкхе духьала а летаж, духьала отташ а из мехка социализм хьалъелга хьалхагIарча отдаши хиннача пролетариата диктатура паччахьалкхено, из Iалман-исторически дIадохьлар, юкъе деш пролетариата диктатурана чуйоагIаш хинна керттердар — къахьегамхошта шерра демократи — зизва дегIайоалазар хух цунах.

Социалистически демократи массе оагIорахьа йоаржаелгеи тоаелгеи, паччахьалкхена доал дара беррегача гражданашта хьинаре дакъа лоацилга, лакхера дена лохе кхачичалца паччахьалкхен Iальдала ерригача органаша балха тIехь демократически бокъонаш дегIадоалаелга, паччахьалкхен аппарат болх тоабелгеи из бечча балха халкъа тIадьежам чIоагIбелга — из ба коммунизм хьалъеча мехъагIара социалистически паччахьалкхен дегIадоалалара керттера лостам.

Парте лоархIамегIара декхар лерг социалистически демократе принципаш тоаелга, социалистически законность вIалха а лоаргIа ца йоалийтилга, правопорядок тоелкъар цIенкъ дIадоаххилга. Личностан парагIатон советски традиционный бокъонаш шаьнаш шишта дегIайоалара дд коммунизмага доваар, аьнна белгалдаь Программа тIа.

Коммунизм хьалъеча хана лакхар Советий, профсоюзий, комсомола, къахьегамхой, кхыйолча общественни организацей лоархIам. Цо дIахех цар балхацара кхоачамбоацараш хоалалаболаш дIадоахилга. ХIанз а каст-каста нийслуш да лоархIамера проблемаш хоадаме юкъара мотте, къамелаш лераша шортталлех дакхача толамий гIулакхаш дика лелаш хиларен хьакъехьа рапорташ а телаш, парадни заседенеш ала. ПаргIатта гIулакхаца кортина е йиш хургйола хьал отталор, паччахьалкхени общественни массе лагIерча органий болх наха шерра бовзийтар, доиккалаш ларпен кьаьсса хабараш хувкарнен тоам ца лелабар — уж лерригаш а вай мехка хьалхашца латта коммунизм хьалъяра декхараш толамца кхоачашдара хиларгдоаца гIулакхаш да.

Социалистически паччахьалкхен дегIаяра тIалуг, кхоачалеш-кхоачалеш дIатIа а кхоачадергда цунах общественни коммунистически самоуправлени хилара, обществе беррагача членашц цуи гIулакхашта деча доале хьинаре дакъа лацара.

ТIагIертта коммунизм хьалъяра этап я СССР-е [illegible] отношенеш дегIайоалаяра [illegible]. ТIатIа дукхагIа гаргаух къамаш, совъваш цар экономически а идейни а юкъаре, дегIаух цар духовни сибата юкъера коммунистически белгалонаш. Хаддаиза чакхьюл паччахьалкхен гIулакхашта демократически зоал лера хьакъехьара ленински идея. Эгтара хьалха латта класс — болхлой класс я советски обществе хьалхле лелаер. Хувцаенна, йаькхегIа а оргашагIа я кхинвай цуи хьалхлен форман. Халкъа юкъарча паччахьалкхен хьалех дика кавьхал а йоалаш коммунизм хьалъяра хоадамбеш йола фактор а йоляш исаш а болхлой класса политически, идейно-нравственни, организационни влияни.

Советски общество [illegible]

III.

КПСС-а, берригача советски наха [illegible] СССР-е коммунизм хьалъярах.

СССР-е социализм йоала а даимон а котьялари вай мохк тIагIертта коммунизм хьалъярга балари, Европнай Азей дукхача мехкашна социалистически революцеш котъялар, дунен социалистически система хьахилари дегIаяра — цу дерригаша дунен халкъашта юкъерча масштабе оалангаре эргаьлкхар шоай соотношенеш, аттагIа хилийтар шоай къамел а социальни а паргIато бахьаше халкъашта леттабу къовсам. Вай хана дIакхачар хьалх юха кара а гIоргдоаш империализма доалара хьоинаа дукхагIа дола админа, хIаьта социализмо, империализмана дуьхьала къовсам доаттабеча эвнашна къоастамбеш ба исторически дегIаахара керттера чулоаш, керттера лостама оргалонаш.

«Шой керттера [illegible]», — аьнна дIаладдаьх парте шой Программа тIа.

Социалистически революце ленински теорец хьалхле а еш, бокъенна долаш ходчуина тахьде анализ ира ларда тIара вай парте, цуи Центральни Комитето хьалхашка ог-тальй дунен коммунистически болалдо могаль йола дукхха а лоархIамера теоретически положенеш. XX-чей XXII-чей съездий документаш тIа, КПСС Программа тIа кIоаргга анализ ьй дунен капитализма кризиса, къоастам баьб вай заман керттерча вIаштухьаленна — вIашдухьлярча ший системана — социалистически капиталистически — юкъерча вIаштухьаленна, толкин баьб дунен социалистически содружество дегIаяра а кердача тайпарча экономически политически отношеней а закономерностана, белгалдаьккхад къаман-паргIатон болам Iальмате боккха лоархIам болаш хилар, хьалхаяьй цуи башхалоний, дегIайоалаьмий тайп-тайпара мехкаш социализмага доваро наькъаш дукха а бе-бэшха хиларен социализм хьалъяра формаш шой тайпара хоаларен хьакъехьара ленински положенеш, дахкхад дунен халкъашта юкъерча болхлой болама лоархIамера лоцаш.

Вахаро, революционни къовсамо практико бакъду марксизма-ленинизма принципаш творчески лелаярен дегIайоалаярен ларда тIа дунен коммунистически боламо кхайкаьь теоретически политически устновкаш нийса хилар. Марксизма-ленинизмана тешаме хилар, буржуазни реформистски идеологена духьала, шовинизмаи нагийча буржуазни авантюризмаи духьала чIоагIен леррагIен къовсаш доаттабар, оппортунизма моллагIча а формашца, теори догматически е ревизионистски телхаррна, уйла доаланнен юхагIертаи хиларца Ленина

(ДIахоадар 3-ча оагIо тIа).

«Сунжанефть» НПУ 1-ча промысла мастера Умаичик Иван Пантелеевича кулгалдеча коммунистически къахьегама сийлоцIа лелача бригадо итт бетта план ханал хьалха кхоачаш а еш пхилаи соогIа арахийца продукци тоннаш я. Группин № 61 йолча установка коллектив бригадо хьалха латтачарех цаI я. Къоастта дика хьал къахьегам ба вовкхагIвола оператор Никитенко Иван, оператор Даоев Махьмад, Рублев Николай.

Сурта тIа: (аьрдехьара аттохьа) Даоев Махьмад, Никитенко Иван, Рублев Николай № 61 йолча установке болх беш ба.

М. Мальцевано сурт.

ДИКА ГIУЛАКХАШ— ДАЬХЕННА

Коммунизм хьалъер!

Мел кIоарга маIан, революционни романтика я цу дешай. Тахан советски наьха ха безам ба: коммунизм хьалъеш вола саг мента хила веза, цун малагIа вахалаш хила еза.

Цу дешашта жоп ду КПСС Программо, парте решенеша, вай дерригача вахаро. Коммунизм хьалъяра шой хьинар, беррига шо тIабахийта беза советски сага.

Вахарера шоай моттиг йовзаш, партена тешаме болаш, марксизма-ленинизма идеяш бакъъеш, хьинаре къахьегаш ба вай республика кагирхой. Йоккхача хIме ударик тIишта — Грозненски химически комбинат, Вознесенск—Грозни яха газопровод, Карабулакски газобензинови завод, нефтемаслозавода парафи деча цеха шоллагIа очередь, республикера цхьйола комсомольски ударни гIишлош хьалъеча чIоагIлу кагирхой декал, хьахул керда отношенеш, бовз нах.

Синтетически этилови спирта пхьий шоллагIча аргIа болх бо йолаллийтарна шажена яр Грозненски химически комбинате хиина цхьайола халонаш, из бахьан долаш комбината план кхоачашъяи. ШоллагIча аргIан пхьий проектни низага сихагIа, ханал хьалха кхача лаьрхIар комсомольцаша.

Къахьегама декеш долделар. Кхочам кIезига бар. Селхан токараши, слесараши, фрезеровщикаши хиина къона аппаратчикаш тахан станокаш тIа болх бе иттар ВЛКСМ комитет кхайкарах. 16 кхар сом соогIа экономи хилар 80 рационализаторски предложени лларца. Къахьегама дисциплино тIахьожаи оттабир комбината комсомольцаша. Цу доррагаша спирт доахкача цехий шоллагIа аргIа йиоль бетта пр... кхоачалра гIо дир.

Наурски производственни управлено «Советская Россия» цхьача совхоза комсомольцаша чIоагIа кхетама болх лелабу. Масала, комсомольцашта гуш дар совхоза цхьабогча болхлоша боагIача тайпара болх ца беле, социалистически доалахье лорае ца хоаге. Эгтара хьалхара хьекхам комсомольцашна болар: шоай доалахьара даьттен участкаши доахаме дIахийцар дар.

Ужаш санна йола комсомольски организацеш кхыча производственни управленешка йолаш а дукхагIа хила езаш а я. ХIанз комсомола комитетанта хьалзамна бекктохкаме декхараш латт—къаьнача замах юхедисача тIехьалисача гIулакхашта, дьна духьалара къовсаме комсомольский организаторски роль лакхъяра, идеологически балха методаш эргайоахаш тоаяра. ДукхагIа йола комсомольски комитеташ йолаеннй уж декхараш кхоачаше.

Мурдий тоабашна къовсам лоаттабара декхараш дувцаш ер Наьсарен комсомола комитета чакхьаьккха пленум, Советски традицеш, ламалаш, гIулакхаш шерра доаржадера лон дийнар Шелковски комсомола комитета пленумо, «Шалхача заман тIехьадисача гIулакхашца цIенхашта къовсам» яха дош дар Шалж комсомола комитета пленумо дийнар.

Шалхача заман тIехьадисача гIулакхашца къовсам хIаране лоаттабе беза. Гудермесера промышленни ВЛКСМ комитета тайп-тайпара атеистически болх лелабу наха юкъе, масала лекцеш еш, тематически сайренаш кийчъеш, кагирхой политически денарах кхетабу, иштта яхы а, бакъда чIоагIа лоархIаме ба индивидуальни болх.

Кхо шу хьалха Гудермесе вала вена Павлик Скобелькин баптистски секта юкъе лелаш вар. Из хайра Павлик балха волча машиниаькъа прорабски участкерча комсомольцашта. Цар дика тохкар из гIулакх. Дукха ха ялалехьа шой новкъостий санна ираз долаш сакъердаме вахарах кхийра Павлик.

Иштта боккхача пайдаие а да лелабераша къовсам лоаттабарах йола керда советски традицеш.

Кагирхошта юкъе кхетама болх лелабара кхы а дукха метаден а, беррига иж тIабахийта беза цу балха масса комсомольцашка. Уж дика кхетаден хила а беза къахьегамца ираз лохилга.

Т. МАДАГОВ,
ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретарь.

Дика вIаштIехьбаьккха къахьегам—толам

«Победа» яха колхо — Сунженски производственни управлене дикагIа бола боахам ба. Артела механизатораша шоай балха юкъехухь керда, толамегIа мел хар. Масала, колхозе лерае групповой хьесапе къахьегара метод. Укхаза шоашта а кхоачаш а агрегат хул наьна болх беш — ца бола ялаташ чуцацна хоеа ешаль, иштта уж дIадуьна хаиа а.

Къахьегама дика вIаштIехьбаьккха хиларо механизатораша йиш хулийт управлене хьалхарчара болаш чакхьаь. Масала, духха да йоацаш йоккха къахьегама кетало яькха) артела ахархоша — гIийран культураш дIайийла аьхар.

Къаьстта а дика къахьегар Петр Сергеевич Жинченко корте латтача шоллагIча тракторнаполеводчески бригада тракторни-станош селльцикашош. Цар колхозе эгтара хьалхагIа 1500 гектаре тIа дIалийра гIийран иинташ. Из лерргa хлат дIалийлаш геттарча мугIарчех ургIон ноагIеа а дуиш, цу ияьи хиаи охкош тоIа а деш. Шалзла йоллагIа фосфоро-бактерин яха минерал техар ер. Цу гонеш поакъостал ду дIадийнача алатий хIара гектара тIара хаувтан 2 — 3 центнер лакхъе.

ХIанз хьы цуи кIезигагIа [illegible] декхар кхоачашдеш ба колхоза механизатораш. Комбайнашташ тIехьажозача инвентаран ремонт еш ба уж. Сийлахь - боккхача Октябра дIайна лакъа болхача «Победа» ялча колхоза къахьегамхоша рапорт ду кхайкхра леррта балхаш йистелаша болхарах.

П. МИТРИНЕНКО.

Оаха яздачох хиннар

Укх шера 24 сентябра преддьачча № 116 йолча «Сердало» газета тIа пела тека ер «Газиярга хьша» аай корреспонденци. Цу тIа дувцар Наьсарен - Юрт заводерча «Электроинструмент» жиача заводе болхлой чуIеча цIенашна хIана а гаа чу ца йоаш. Цох лакъа [illegible] наьсарен промышленно - производственни партком секретарь заместителя нов. М. Круглова:

«Газопроводе дош вола [illegible] гатанна болхаш хьачуйнаа а хIа отталь. 6-ча ноябре болхлой цIенашна газ лакъе йола [illegible]».

ДИКА ДУ КХАШКАРА БАЛХАШ

Цхьаккха минута лаьгІаш тха колхоза кхашкара гуйран балхаш. Механизаторашен повенодашен махулла дукхагІа пайда эц хІара денах.

ХІара участке дика чаккхоасхаш латт гуйран балхаш. Тха колхозе хІалийнаш 5400 гектар алат, цу нах алатийна лаьрхІа 3784 гектар а йолаш. Цо хІадувча дикагІа толамаш лаьхал механизатораша ни. Остапенкоси Галошинен. Царна цахадлаш хІаде фу лоаттаду трактористе Казберов Степана.

Дукха ха йоапшаш кхашкара хьажкІаш хьагулъяь баьнаб тха къахьецамхой. Уж чуэпаш хиннача йиъ агрегато даим 200 процентага кхаччацца кхоачайора денна нормаш. Дуккхача звеноша ника хьажкІаш кхейй. Масала, Горский Владимир керте латтача звеное 50 центнер а цуа совгІа а хьажкІаш чуйцай хІора гектара тІара.

Йенниш бусса сІдаш колхоза кхашка заьб сахаш йоахнача тракторий тата. Из болх беш яхк агрегат я. Довкхий къахьегама толамаш доахаш заьб оах механизатораша ни. Диковен Барказовен. ДТ-54 марка йолча шоай трактораша парех саго сменах 9 гектарага кхаччацца лаьтта эх, хІаьта норма 5,7 гектар мара яц. Массане а ништта дика къахьегарах аха дезача кхо эзар гектарах 2680 гектар аха вІаштІехьдаьннах колхоза механизаторий.

Укх деношка беррига нив доацпача хана дерига гуйран балхаш йистедахара, тІаберзабаьб оаха.

Г. ЮЗБАШЬЯН,
Наурски производственни управлене Ленина цІерахча колхоза керттёра агроном.

КОМСОМОЛЬЦАША ЛЕРТТІА ДОАЛ ДУ

Укх шера Шаьла производственни управлене «Джалка» яхача тха совхозе 4600 гектара тІа гуйран алаташ дІадийнаш. царех 3900 гектар дукхаьа алатийна лаьрхІан вожаш общественни хьайбашта доакъаран докаш. Іоакъарийна алат дІалийна участкаш мукъайоаллашехьа алата лаьрхІа хьажкІаш дІаоьргья эха. ХІаьта ка бола алаташ чу ма нйцца в моалагІа юь культураш дІаоьргья. Цу гІулакхо вІаштІехьдеалийтаргІа 3200 гектара тІа шеза яи хьувкъам ихебо.

ХІанзае а сихдаьх саха кхашка удобренеш дІакхахьара гІулакх. Масала, кхоалагІча отделене совхоза комсомольцаша воскресник з даь 1200 тони доккхадена кхо кхашка дІадихьад. ЦхьоалгІча отделене комсомольцаша кхашка дІа а кхухьаш гудеш латт доалл кара кхо.

Хоза хет ихьатарра тІадаьнна алат бІаргадайча. Бакъда, чІоагІа новкъа хул ништта дика тІадаьннача алата тІа дажаш доахкаш лаьха хьайбаш бІаргадайча. Дукха нах ба цу башкача рувкъаш ехом па беш. Ала деза, комсомольцаш нар дукха аьттув болийташ боацилга. ХІанзлехьа цу алата тІа дажаш хинна дукха доахан хьалийцад комсомольцаша.

Алат хораде комсомольций дикагІа вІаштІехьдаргІолаш совхоза дирекци тхона лаьоххІа участкаш хьакъоастаьй, каст-каста рейдаш юлургІолаш автотранспорт а енйй. Рейдашта юкъе дика дакъа лоац комсомольцаша Даьлов Мусс, Чергов Іумара, Исаев Лаьчас, Агатиев Саламус, кхы дуккхачар а.

И. КАМАЕВ,
ВЛКСМ «Джалка» совхоза комитета секретарь.

ХАННАХЬА ТОАЮ ТЕХНИКА

Предгорненски опытно-тьоахкама боахама механизатораш дерига алат чуйца баьнаб, дІарига дІайийнаш гуйран алаташ а. Сихха бехаш латт заьб. Бакъда, шарча дика хов техника хаина кийча ца хинча цхьаькха хІама де йиш йоацилга. Цудухьа тІадлиа ца йоэаш тракторашта ремонт е балабеннаб укхаза.

ХІана тоэеш латт цига ялх трактор. Воад хъорьтабаллаца сацца мастерскера ремонтникий болх. Кхашнарча балхашта хукхагІа эшаш йола трактораш сихагІа йистеихар дукхьа низ тІабахийта къахьег цар. Цо болх дикагІа бу Мальцагов Вахас, Касаев Белаза, кхычар. Уж йоккха балха товзал йоль механизатораш ба. Цар моаш дика къахьегал совгІа кхиче механизатораша а новкъостах ду. Токара Космырина Константина балхах лаьца а дукха хова къамаьл дуйц механизатораша.

Тишъенна оатхалаш юхаметтоттаеча къаьстта белгалаьанаь мастерске слесарь Асхабов Іабдул. ВІалла тоалургьах аьнне хеташ йола оатхалаш тоаъиоттигаш найсау цун балха практике юкъе.

Техника ремонт еча юкъе за даш 130—140 процент кхоачаш ца еш цхьаькха саг вац цу мастерскешка. Укхаза хІара ремонтикко Октября сийна дика совгІат кийчдара дукхьа къаьгІа белгалаьха доккхий декхараш тІанйца къахьег.

Ю. ВОЛОГИН.

ДЕКХАРАШ КХОАЧАШДУ

Снабжение свекла чуэцаш бе Шаьла производственни управлене «Автуринский» совхоза цхьоалгІола отделене свекла лелаераш. Мерза оалаш чуэцаш къаьстта дика къахьег Махаджиева Абукара звено членаша. 32 гектар йолча майдан хІора гектара тІара 220 центнер свекла кхее аьнна тІайийца декхараш тІехкхоачашдеш звено членаша 350 центнерага кхаччалца свекла чуэц цхьацца гектара тІара. Белгалбоха беза дикагІа къахьегаш бола болхлой Идрисова Нахару, Ахматукаева Тамара, Амалиева Ловзат, кхыбараш.

Октября цІейна дика совгІат кийчду Азизов Абуталипа звено членаша а. Шоашта тІачІоагІъйча цхьан гектара тІара 230 центнерал совгІа свекла чуэц Гайрбекова Букус, Кагиева Аймана, кхыбараша.

Дика кхоачашду декхараш отделене комбайнераша Чийтаев Амален Шахбулатовен. Нормах 2,5 гектар хьалккха аача 4 гектар совгІа свекла йоакх цар.

М. ЭПЕНДИЕВ.

КХАЬ БЕРА — КОСМОНАВТИЙ ЦІЕРАШ

«Восход» яха космически кема сигала дахийтарча цхьана хІана дац аьнна Краснодарски края Лазаревски районна больнице дуллашурий совхоза болхлоче Каракян Манущ Мелликовнае кхо кІаьнк вир. Космонавтий сийна Владимир, Константин, Борис аьнна бераша цІераш елар дасх нанас. ХІанз нанен бераши могаш а мальрна а да. Цар да ва совхоза шофер Каракан Киркор.

(АПН).

ДИКАЧА НАХАХ

ОПЕРАТОР-АГИТАТОР

Кхо шу совгІа ду мара яц Хачатурян Владимира Грозненски нефтемаслозаводе болх бу. Цхьаккха балха говзал а йоацаш балха веза Владимир безамо тІаийцар иза. Бездетне кулгалдеча № 16 йолча установка коллективе. Дика болх берах хІаналехьа заводо беррига болхлошта дІавайзав из.

Дукхьашха оператора гІоннчалла болх баьб цо. ЧІоагІа езаелар цунна керда балха говзай. Цудухьа балхара йистеваьлча шоай завода библиотеке вахе боадболлацца вагІар из шийн балхаца бувзам бола, дикагІолча технологий опытах лаьца дола литература дешаш. Цул совгІа даим шийцарча новкъостаьта кхеттар цо балха юкъе ше дика кхетадеш доаца хІамаш.

Ништта хьайга кхьа зехьа ловнар. Цхьа шу доаллашехьа дика шаьрдезар цуь кул балха тІа, балхах дика кхийтар. ТІакха экзаменаш дІаелар цо кхоалагІча разряда. Цох кхоачамбе Іад Владимир. Цул тІехьагІа цхьа шу совгІа да йоаллашехь 5-ча разряда экзаменаш дІа а енна операторалла балха хьежавир из. «ЦІаккха дагара барбац сона се балхах кхетаньь технологаш Марушко Иван и Гиреев Хьажбикари,» — йоах цо. Дет тІара баркал оал цо царна.

ХІана установка технологашта юкъе хьакха латтачарех ва вов. Хачатурян. Коммунистически къахьегама ударник аха сийлей цІи лелаеш хьавоагІа оператор Владимир. Цхьа смена дІаккийташ цо норма 130—140 процент кхоачаш ца еш. Общественни балхаца а дика дакъа лоац цо. Дика оператор-агитатор ва из оал цох установка технологаша. ХІара денна газеташ, журналаш дешаш е беседа еш хул из. ЛадугІарий безам тІагІоргІолаш лен цо ук. Нагахьа ди дисан установка коллективе шефал лелаеча № 35 йолча школе из ва водаш. Цига дешара тІехьабусарашта новкъостах ду, установка балхах аьнна беседаш ю. Дешархошта чІоагІа дукха веза из.

Дика новкъостал ду по керда балха баьхнача ваьо в. Шийн балха опыт дІа а дуца массехк саг кхетаваьо цо балхах. ХІана цо балха говзал Іомаеш ба из. Лемакив, Куранов. Владимира шоаш дика кхетаеш хиларах цунна чІоагІа беркал яхаш ба уж. Ништта дика къа а хьегаш хІана нефтяной институте 4-ча курсе дешаш ва из. Шийн балхаца айзха бувзам бола технологически факультет я но чакхйоаккхаш латтар. Укх кхаь шера къахьегама книжка тІа дІаяздене дуккхаьа баркал аьнцад цунна, совгІаташ тайнаш, сийлен доска тІа хьалтеха доал сурт. ДикагІчарех лоархІаш рационализатор а ва из.

Октябра дезача цІей сийна вахте а этта цо доза деннал тІеххика продукции арахеца. Из дош тІза кхоачамзу, ханал хьалха кхоачашьаь цо болх беча смена итт бетта плани октябрь бетта плани.

Семилетка аьхагІча шера заланеш ханал хьалха кхоачашьяра сирцагІбаьнна хьинаре къахьегаш ба хІана Владимир а цун новкъостий а.

И. Пиевов сурт. Б. КОСТОЕВ.

БОКЪОНЦА ВОЛА ПРОПАГАНДИСТ

Политпросвещене кружока ардІан заняти я. Пропагандиста Евгений Васильевич Шагаева ладугІавашта «Деррига дунен тІа наьшаь хилара тІехьава къоесаш дунен революционни процесс деІІаьрра» яха тема яц. Наха бокхача безамца ладугІ цо дувначуга. Гуш да пропагандиста дешаш дет чу вІоарга чудувиьнга, уж тешаш ба цкаьар тІехал кетбаьехкахаш.

Кружока кулгалхочоа хьалханза йоакха цайка ухх. Цунна конспекташ я уж. Цхьабакъда, цу хьалхаташ тІа цхьа йоц, алан яздаьдан. Конспект кулгашца «ешаь» цо, хІана аьнча шийн бІарга са дайнадаь. БІарга са дайначар боазонне ше язьаь я цунна конспекташ. Ма чІоагІа хьахьегаш ба из!

Евгений Васильевич пропагандист хиларал совгІа кхы а боккха общественни болх лелабеш ва, масала, кенгазета редактор, агитбригада кулгалхо. Первомайски станицера колхозой вахарах дола ше иаже кулака аттор ва из.

Цу деррегача гІулакхаш дукха ха дІайоац, бакъда оттава оІамагІчалла а болх бе ха когайоагІа Евгений Васильевича. Берий бешарча берашта кулгама Іошаш цо. Нашка чІоагІа дукха веза шоай дика Женя, чІоагІа цо хьаьнарга хьежаш хул уж.

Дукха за я кІаннгача Жений бІарга са хайна, цхьабакъда бІарга са дайнадале а вах безам хилацца бІаргагу цунна шийна гонахьара вахар.

А. КУНМОВ.

МИЛЛИОННИ ВАР

МОСКВА, 30 октябрь. (ТАСС). «Сокольники» яхача культурах салаІарен парке хІанз а болх бе я «Германски Демократически Республика 15 шу» яха выставка.

Тахан делкъел тІехьагІа цу сахьат доалча хана шийн тайпара цІей дар выставке. Цига вера миллионни вола саг. Из вар Ерригсоюзни Іилма-тохкамен проектни институте юрта боахама объекташ электроенергеца Іалашъяра воза инженер П. Е. Шелыгяков. Цунна совгІат делар.

ЕРРИГАЧА ТОРОНЕХ ПАЙДА ЭЦА

Шура лахкара а пачхьалкхенга дІаллара а гІулакха дІахьачча шерашкарчул дукхагІа терко ю Грозненски производственни управлене колхозашен совхозашен. Соахка цу ханачул 20,6 процент дукхагІа шура ехкай укх шера итт бетта тха управлене боахамаша пачхьалкхента.

Из тоаьам баккха вІаштІехьдаьннад ахкин замалахь доахан кхоабилга дерттІа вІаштІехьдаккхарах, Іаьхар дуса доахан кІезигдарах. Грозненски парткомо, производственни управлене специалисташа, боахамий кулгалхоша кІезига къахьийтадаш хьайбаш лелаерий болх кхетамца вІаштІехьбаккха гІертаи.

Цох доккха беркат даьннад. Масала, № 3 йолча совхозо 1-гІа ноябрь тІаккхачачча 93 процент кхоачашгІаьнй пачхьалкхенга шура йохкара план, № 1 йолча совхозо — 97 процент, «Новый быт» яхачча колхозо — 93 процент, Ленина цІерахча колхозо — 95 процент.

Цу цхьалелча боахамаша ништта дика болх баьбале а, еррига управлени тъайІацча 84 процент мара кхоачашгІаьнх пачхьалкхенга шура йохкара план.

Цу даькъе къаьстта тІехьаьнсаш я «Горячеисточненский» совхоз. ХІана а тІехь шера план 59 процент мара кхоачашгІаьнц совхоза хьайбаш лелаераша. № 2 йолча совхозо — 62 процент, Старо-Юртовски совхозо — 69 процент, хІаьта 1-ча Мая цІерахча колхозо — 79 процент.

Цхьабакъда, хІара боахамо шортта йолаш а шура лахкарен из пачхьалкхенга йохкарен плани кхоачашъяра вош торонаш. Керттера эшар царех цхьакъалца пайда эцар да. Хьоацаргьа вай 1-ча Мая цІерах йола колхоз. Планага дилача укх шера 2063 тони шура ехка я цох 1680 тони йохка а езаш я цо. Укх шера байнача итт бетта укхаза 1550 тони шура мара лъаннац, хІаьта ехкар 1321 тоня я. Укх шехйисача хьа шера план кхоачашъяра хІара денна 6 тони йохка еза колхоза. План кхоачаш ца яр кхерам болаш яр. Цудухьа колхоза правлено кийса оттадир: 54 гектара тІа енкайца эбаь кея дІабайнача кхай тІа доахан дожаде. Массехк ди даьлаьха гучадаьлар из гектара нийса хиннилга. ХІанз хІара дийнахьа 5000—5360 килограмм шура йоахкх доахангара, хІаьта цхьан Іаттагара цох хуж 5,7 килограмм. Лопуховен Отделкинан бригадираш болча Іулашкарча хІара Іатто итт килограмм гаргга шура лу.

ДІайийнача баьцашта доахан кхоабеча цІаьхха шура тІакхетийтара кура баьхача фермерча кулгалхоша, специалисташа лаьгІбир шоай болх. ДІалолдаь дика гІулакх диаза чаккхдаккханзар, хьалха кхоаза деттаь хинна доахьа шоаза детта баьнар, хІаьта цу гІулакко дукха шура эшаллийтар. Бакъда, колхозе бийсанна доахан деттача хІара Іатта 10—15 килограмм свеклаш 20 килограммага кхаччацца жома тел. Иззал дукха моша доакъар телача доахана шурий хьоанал лехъеннай, хІанз 3,4—3,6 процент мара яц цун хьоанал, хьалхагІа 4,2 процент хиннача. Цун керттера бахьан да доахана гІеша доакъар ца телар. Иланех деагІачух аланех дукхагІа мара гІеша доакъар кийч ца даьнадь кходу хургІа из укх колхозе. ХІаьта а гІулакхаш дика тоаде йиш яр. Хьайбашта тела мегаргьар доакъарен шекарен свеклах комбинированни шиш.

Сов хьалха ситийна Іохайнаб Ленина цІерахча колхоза кулгалхой а. Планах йоахаьб совр 460 тони шура йолча хІанало а 430 тони ма кхайнй саха аьнна хотакургда царна, бакъда шурий фермашкара гІулакхаш-м ди тІехь талхаш латт, хІара денна кІезигалу хьайоахкха шура. Детта доахан веча даьгІенашна доажаду, бийсанна доаланна силоси кхыдола моша доакъараши телац. Цудухьа октября бетта йоахкхаш хиннатуд нийсса ах кІезигагІа шура йоахкх хІанз.

Цу тайпара хьалаш да кхыча боахамашка а. Фу де деза укх юкъейисача хана пачхьалкхенга шура йохкара план кхоачашъяра?

ХІара колхозе, совхозе, хІара шурий ферме чуоттадаь кхаба деза деррига детта доахан, дикагІа а тайп-тайпара а доакъараш тела парна. Мамегта кІезигагІа шура йоле еза боахама чурча гІулакхашта, дукхагІа пайда эца бера искусственни шурех.

А. РЫЖКО,
Грозненски производственни управлене инспектор организатор.

Кхашка дукхагІа удобренеш

Юртбоахама цу чаккхоаккхам болаш республика къахьегамхой. Царех дукхагІа бараш деррига алаташ чуйцца баьнаб, хьатІадоагІача шерарча хьувкъама ларх йоллаш ба хІанз. Хоаш да алаташ хьувкъадара минерални удобренеш боккха лоархІам болаш йолга.

Укх шера вай республике хІанзалца цо хиннача тайпара дукха минерални удобренеш кхаьчай. Боахамий кулгалхой керттера декхар ва ук ханнахьа хьа а нийса гурахьа дІадувча алаташта, аьлача аьтта тохар. Минерални удобренех кхетамаь пайда эцача боахамашка 20 процент дукхагІа чувах цІайийна кІамаш. Ништта, масала, Грозненски производственни управлене № 3 йолча боаца лаьрий-шурий совхозе хІара гектара тІара 25—26 центнер на бола алаташ чуйцад, ерригача республике юкъера лаьрхІача 13 центнер мара чу ца йийнча. Ништта хила алаташ хьувкъаде вІаштІехьдаьннад удобренеш нийса пайда эцарах. Цу гІулакхта дика терко ю укх шера а. Гурахьа дІадийнача алаташта хІара гектара 1 центнер азот, 1,5 центнер суперфосфат, 0,6—0,7 центнер калийни удобренеш техай совхоза. Минерални удобренеш боагІача тайпара пайда эц республика яхача боахамашка а.

Бакъда хІанз а аза йиш яц минерални удобренеш даьбоала пайда массанахьа байзаб аьнна. Масала, Назьарен производственни управлене «Экажевский» совхозе планах 2726 гектара тІа гурахьа дув алаташ хІаде деза 1360 гектара тІа мара дІалийнадаш, хІаьта минерални удобренеш 245 гектара тІа дІалийначча алаташта мара техаш. Минерални удобренеш цхьаккха пайда эцац Шаьла производственни управлене «Автуринский» яхача совхозеи Куйбышева цІерахча колхозеи, Сунженски производственни управлене Ленинен Орджоникидзен цІерахча колхозашка, кхычаьха. Цул совгІа «Автуринский» яхача совхоза цІерах 2-ча октябре хьаькаьча минерални удобренеш чуйлла шн вагон хІанз а тІехьа Іойоассаниза станце латт. Йолаш йолча минерални удобренешта во хоал ду Грозненски производственни управлене № 1 йолча шурий совхозе, Урус-Мартана производственни управлене «Самашкинский» совхоза, ништта кхычахьа. Удобренеш кхоалле тІайоашаш а цхьаккха учет йоацаш а лекаш укхаза. Цу тайпара гІулакх хьы дІахо ла йиш йоацаш дац. Вай лакхе дийцача боахамашка а, ништта минерални удобренешта во йола деча кхычахьа а кхетаде деза удобренеш гурахьа дІадувча алаташта тоха езалга, махулла сихагІа станцешкара хьаеза еза складашка, кхоалленашта кІал лоаттаде еза еррига удобренеш.

К. СТРОЕВА,
юрта боахама продукташ яхарен кийчьярен министерстве агроном.

КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕРИЙ СИЙЛАХЬ-ЙОККХА БАЙРАКХ

(ДІахододар. Доладур 2-ча оагІо тІа.).

еанна мара тоам ца лелабар — из йа дунен революционни процесс тоАине дегІаахара бола тешам.

КПСС-е цун Ленински Центральни Комитето хьалхоаш воаши дахча партей коллективни къахьийга хьабиь а 1957-чен 1960-чен шераишкарча Москвасни совещаней Декларации Заявлении чулоаца а бола дуния коммунистически бахама генеральни никъ.

Вай парте чІоагІа хьаллоац машар, демократи, къамаьй шоай доІане хилийтар дукха, социализм бахьанце, марксизма-ленинизма дарда тІа дунен коммунистически боахама барт-цхьоагІо, пролетарски интернационализма принципаш чІоагІъяр дукха лоаттабеча къовсама лоархІаеря проблемаш машара ерригача коммунистически партей дунен халкъашта юкъера совещани вІашагІтохилга.

Укх тІеххьарча хана хиннача вошал долча партей никалаш вІашагІбеттабалари, дуккхача социалистически махкий партийни а правительственни а делегацей визиташ техал ду вай ханарча керттерча проблемай хьакъехьара хетараш цаІай хилара, социализмаш коммунизмаш новкъа доаха цхьатарра кийса бокъонаш йоаш суверенни халкъаш масса оагІорахьа сотрудничество дІахо а дегІайоалдара вІашатІакхуаш хилара.

ТІема, машара, революце зенай хьакъехьарча ленински положенешца хьалхе а еш, дунен термоядерни тІемо ахмашта чел йоккха доакъазал гІалхьаргьаьо динза кхета а деш, вай парте, дунен коммунистически бахамо къаьстта чІоагІа теркам тІабохийт машар бахьанце лоаттабеча къовсама. Шоай революционни стратегех политиках хІакъаста йиш йоаца дакъа дерхІ цар цу тайпарча къовсамах. «ТІемаш дІадоахилга, аьттан тІа даимаш нургбола машар чІоагІбелга — коммунизма исторически дехар» — программа цу дешаша чулоац КПСС арахьарча политика керттера из тІакхувш доле гІулакх.

Вай хана тІемаца къестале йиш яц, къестаде мегаргь а дац дунен Іалкъашта юкъера къовсамаш. Йиш яц дунен термоядерни тІемо хьоабайта, цо хІалак бергбар бІаьи миллионашш нах, цунах вІаметталтаргдоашаш чІоагІа ее хургдаь общество производителни низамаш дебайдара, дунен революционни процессана.

Дунен тІема йола цІІ мара йоаца альтернатива — ба-башха социальни строй йола пачхьалкхашаш вІашагІулакхаш а лелаеш машаре ловзарга. Цо дерхІ къовсамера переговорий наьхаца къестадела, пачхьалкхенашта юкъе цхьатарра нийсса бокъонаш хиларех чурча гІулакхашта вІаши юкъе ца гІертарех, деррига махкий суверенитетех территориальни бІарчалех дизза сий дара дарза тІара да из. Цо дерхІ экономически культурни сотрудничество дегІаухилга.

ВІаши гІулакхаш а лелаеш машаре дахара хьакъехьара ленински принцип шийн арахьарча политикана дарде а аьлца, Советски Союзо хьинаре дІакхухь деррига капиталистически мехкашца отношенеш тоадеш дегІайоалдаьрев никъ. Советски правительство дела а дьй, хІанз дела а ю массане а деррига а гера хІалаккхара, Европе эффективни кхерамазза система хьаьра. ВІашагІкхийттача Къамий Организации чІоагІьяра, дунен халкъашта юкъера кхоаккх кІаьдбара тІаерзань йола лоархІамера инициатива.

XX съезда решенеш тІа, КПСС Программа тІа, 81 парте вакалана йолча Заявлене тІа лоархІамегІа вывод дьй дунен керда тІем ца хилийта, лаьттан тІа социализм йилза яоь а алалехьа общества вахара юкъера дунен тІемаш дІадаза йиш хилара хьакъехьа. Укх тІехьарча шераш дунен халкъашта юкъерча отношеней ерригача практико бакъъеж йола из вывод хьй, кхоачамхила йиш йоацаче дикача уйлий дарда тІара а ца еш, дунен ареперча классии ницей светношеней бокъонца учет яра дарда тІа.

ТІема дукхаьа, машари деррагача халкъий кхерамален ІалашъярдІ дукха лоаттабеча къовсамие лоархІамегІара фактор я СССР-а а социалистически пачхьалкхей ерригачи сотрудничества а экономически обороннии низ совбалар, цар боахамаш а Іилман - технически а толамаш, цар барт-цхьоагІо. Дунен социалистически система махкоств чІоагІъяра, йиза цхьатарра нийса бокъонаш хиларен шоай долламерча сотрудничествай дарда тІа социалистически мехкашна вошалий гІортамашта дегІайоаладара, ерригача социалистически пачхьалкхий хьаштий дукха дунен халкъашта юкъера социалистически къахьегам аьттаьнаш пайда эцара, империалистически реакцешен тІемаш дукхьаларча къовсамие дечарна координаци яра тІакхуйш я КПСС а Советски правительство а.

Дунен халкъашта юкъерча арена тІа-тІа совбоал Азе, Африка, Латински Америка къонача суверенни пачхьалкхений лоархІам. Машар бахьанце, империализмашна, колониализмашна, неоколониализмашна дукъа лоаттабеча къовсаме чІоагІлу цу пачхьалкхений Советски Союзаца а социалистически кхыча мехкашца а доттагІалей бувзамаш сотрудничество. Советски Союзо тешаме хьилл долаш а сийлахьа дерхІ кхы дІа ца кхетара политика, хьалхоаш афро-азиатски барт-цхьоагІо, деррига революционни низий сотрудничества.

ІІашкарча замалахь боарам болаш шоай арахьарча политике юкъера дунен халкъашта юкъере доаш къовстадеча хьинаре дукха лоадара йола наьха торонаш. Дунен керда тІем юхатохара боккхача лоархІаме я дунен халкъашта юкъера болхлой класс, дукхаьа наха юкъе бока демократически болаш. КПСС-е дІахо йолча хана а де йиш йоацаш яр дерзда дунен халкъашта юкъерча болхлой класса ерригача страдийн организацей девал дола барт-цхьоагІо чІоагІъяра, хьалхагІа а хІанз а из тІакхувш тІема дукхаьа къовсам лоаттабу деррига кхетадара.

Шеко йоацаш да, империализм иза йолча хана юсан я агрессе тІема азаннтарайн кхерал хулийтаи йиш кІайне. Вногчаш ба США «тулабеллараша» лелаераш, а Малхбузехьарча Германе реваншистски низаш лебар сагІа долча баьхдарашка хьежача. Цхьабакъда, социалистически пачхьалкхенашна, дунен халкъашта юкъерча болхлой классе, къамий - паргІатон болламе, беррига машар хьаштдолча наха шоай низам вІашагІа а теха, хоалаше йиш йола ха хьаэттай дунен тІем хьаабе гІертам империалистически агрессорашна хьувзалу гІулакхаш.

Вай хана машара, демократе, социализма низаш тІех да тІема, реакце, империализма дуккъ. Советски халкъо, социалистически мехкий халкъаша тІагІертташ шоай ниэ кхоца беши лоаттабеча къовсамах хьахиннар ла во, дунен халкъашта юкъерча болхлой классо, къамий паргІатон болламо, деррига демократически низами лоаттабеча турпала къовсамий башха-дика итог я из.

IV.

КПСС Программа тІа оттадьча сийлахь-доккхийча декхарашта советски общества вахаре шаь а хукхагІа лаккхийр Коммунистически парте сий, роль, лоархІам.

Болхлой класса хьалха латта оттадь санна В. И. Ленина хьалхча вай парте хьабеннб сийлахьа революционни никъ. Цун хьалхленца Россе къахьегайхоша чаккхъаьккхар социалистически революци, хувел чу хьальайнар социализмаи коммунизмаи байракх. Цхьавейте йоккхий халонаш яха а еш, классови моастагІаша ет йоза дорха овкаш юха а етташ, йизза а даиман а социализм котъяккхарга кхоачадир парте советски халкъ. СССР-е социализм котъяларца, советски общества социально-политически цхьайнна барт-цхьоагІо чІоагІъяларца советски халкъа мезнгара деррига халкъа парте хилар КПСС-ах.

Коммунистически парте байракха кІал, цун хьалхленца тІагІертта коммунистически общество хьалъеш доал хІанз советски халкъ. Марксистско-ленински теори караерзаьча ленински партех, кІоаргача тьаццаца, чІоагІача Іилман дарда тІа латтача цуй политикех, цун хьалхленах, дукхха оагІонаш йолча организаторски балхах коммунизм хьалъяра планаш толамца кхоачашхургдолара бола тешам дерхІ советски наха.

Деррига халкъа овлангара хьаштаи цунна дагадоаккхараши цо хьаллоаттадаре ба вай парте низ. Халкъа дукхаь яхаш я парти, шийн эгара доккхагІа дола декхар халкъа гІулакх дега, вай социалистически Даьхен низ чІоагІбелга дерхІ цо, беррига шийн ниэ дІатеш марксизма-ленинизма идеяш котъяхара. Партех Іалашъяте чІоагІа тешаш да [illegible] халкъ, миллионаш болча наьха творчески низ вІашагІтоха а керда общество хьалъяра из тІаберзабе а мегаргдоахаш бола низ алхха ца цаІ мара боьнилга кІоаргга кхетта а деш, партена тІехьа доал из.

КПСС XXII съезд хиача дено дІадахача кхаь шеро тешалле хьахьекхад Программа лоархІамегІарчарех цхьа вывод бакъ хилар: тІагІертта коммунизм хьалъеча юкъагІа ихы а дукхагІа лайхну советски общества хьалхе лоаттаю а паргІатен тела а ний яр хиларах тІера йола Коммунистически парте роль, цун организаторски кхетамен балха лоархІам, боахама а культура а еррига участникашна партийни нуй ц чІоагІйина барт цу хилар.

Из — вай общества вахарера реальни процессаш тІакхоккхаш йола закономерность. Из хилийтад вІалла ца хиннача тайпара масштабаш дегІаахарех коммунизм хьалъеш ара декхараш чоалхане хиларех, наьха творчески хьинар Іалашьяте чІоагІа совдаларо, керда миллионаш къахьегамхой пачхьалкхенга дечча диала юкъеозаро, социалистически демократи хаддиэза дегІаахаро, общества вахаре марксистско-ленински Іилман лоархІам лакхадуш хиларо, коммунистически кхетам баккхара декхараш.

(ДІахододар 4-ча оагІо тІа.).

КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕРИЙ СИЙЛАХЬ-ЙОККХА БАЙРАКХ

(Йистедоалар. Доладур 2-ча оагlо тlе.)

Хlара дийнахьарча вахаре советски нах шоай опытаца теш парти, цун Центральни Комитет массаза а XX, XXI, XXII съездаша, КПСС Программо йхайкабаьча ленински генеральни никъа тешаме хиларах. Парте, дерригача халкъа лоlам хьахьокхаш, цар коллективни кхетами хьаькъали чудоагlаш ба из никъ. Вай парте цlаккха а йохаргйоаца идейни организационни чlоагlал, цун мугlараш кхетаденна хилар кердача низаца хьахьекхар КПСС ЦК октябрьски Пленумо.

Шийх болх а парте чура вахар вlаштlехьдаккхар а КПСС Программаци Уставаци чlоагlа кулгал а деш ду парте. Цо къаьстта йоакко и кулгалдара хьакъехьара ленински принципаш хадданза чакхъяхара, партийни вахаре ленински боарамаш лоаргlа да доалийташ леладара.

Цу принципех лоархlамегlъар, вай парте lалашъяте йоккха политически гlо а кулгал коллективни хиниайтара принцип. Из принцип лоарагlа яртйоацаш хилар чlоагlдар парте шийх Программа тlем Устава тlем, — цо ца деш цхьаккха хlама дийтац шийх еррига звеньяшка—юкхьанцарча организацешкара деиз Центральни Комитетага кхоачаш — кулгал коллективни лоарзагlа да доалийташ леладира.

Дукхьала цу пхарда тlа хадданза дегlаух берригача коммунистий хьинари самодеятельности, лакхлу варгецарча наха тьалхашкара кулгалхой бехктохам, чlоагlлу къахьегамхоцара бувзалаш, ярж критикен самокритикен, lалашкул боахама а культурин а гlулакхашта, общественни вахара масса доакъошка лийсен пайданен кулгалдеra.

Ленински принципашца таръяла йиш яц партен халкъен лоархlам лохбеш йола къахьегамой идейни вахар а творчески хьинар а дегlадоагlийна юхадетташ йоза культ личности. КПСС XX съезде Сталина культ личности хоадам боллаш харцахьа а лаьрlа парте дукха болх бир партийни вахаре ленински боарамаш юхаметтатоттадеш. Къаьсткъаьстача боллошта тlехдаьнна дукха lаьдал карадахийтараш уж коллективе тlаьхожана кlалхара бупараш дукхьала дерзадаь дукха гlулакхаш юкъедихьар парте Программаци Уставаш. Цу гlулакхех да парте еррига хоржаш йолча органий состав хан-ханнахьа керда йоахига; партийни организацешна хоржамийн отчетностен принцип хаддаза чакхйоахlага; партийни собранией, конференцей, съездий, партийни комитетий а кхыйолча коллективни органий а пленумий лоархlам лакхбеlга; общественни леладу гlулакхаш шерра доаржадега: критикен самокритикен магота дегlайоалаlега.

Кулгал коллективни хилара хьакъехьара ленински принцип лерргаlа лакхъяхара, кулгалдеча партийни органашта дукха а керда нах юкъеухаргзнлара, къаьнех къоне кадрашийса таръалийтара тешам лун да уж гlулакхаш чакхдахар. Коммунистий хьинар сондаккхара бер-кат дола коммунистически идеалаш кхоачашъяра дакъехьа цар бехктехкаш лакхбара шадаш дола лоарахlа метlара цхьа гlулакх лерхl парте партена чура демократи дlахо а дегlайоалаlега. Парте хlара коммунистагара хьадех, производстве, общественни а шийх вахаре а коммунистически отношенеш коммунистически морала боарамаш дегlадоалдарам чlоагlдарна тlехьа лоаттабеча къовсаме тlеддина хьекхаш луш из кулга.

Марксистско - ленински хьехамгера долаш, махапа айхха юкаленна йолча парте коммунизм хьахьара дакъхьера берригa болх организовани, планомерни, lилман нарде ху-лийт. Из хеадам боллаш дукхьала я субъективизманен хlама же-шегlа лела дитараш, прожектерствана, администрированена тlехьавалара, докхалаш дуццара, цо харцахьа лерхl сов сиха, вахарах хьаьа вывдаши балхаши делга, цо дlайоах кулгалдара дакъхьера канцелярско-бюрократически методаш.

Сийлахь-йоккхача Ленина партин кlоарта тешаш а халкъа доккхийча творчески никъех, цlаккха а кхоачалургдоацаш долча цун революционни хьинарах. Керда общество хьалъяра хеадам беш бола ниш лерхl цо халкъах. Шийх беррига болх халкъаца оагlув болаш, цун хьаьвъалахи опытахи пайда эцаш бу парте, цо шер а кlоарт а ду вахацара шийх бувзамаш, цун массаза а хоалу халкъа вахара лха минота беталу.

* * *

Беррига хьинарера бах, дерриге низаш керттерчеа — меттахьа баргбаьца ленински генеральни никъ чакхбаккхара мугlахьа дерзаду парте. КПСС Программо, факело санна, сийрдабоах кхоаненга бода никъ. Вай программа тlара, из кхоачаргъеш партен халкъои турпале хьетача къинара шоай революционни къовсама дегаш урауттаду хьаст а чlоагlале а хорайоагlа дерригача дунен тlарча миллионаш болча къахьегамхошта. Цар дегаш урауттаду КПСС Программа дешаша:

«Коммунизмо кхоачашду социальни нийсхо ца хилараx, нах-lатъаменн эксплуатацин еррига формаx, тlома унзарлонех беррига нах мукъабахаpa исторически дакхар, хьалттен тlа дерригача халкъий МАШАР, КЪАХЬЕГАМ, ПАРГlАТО, НИЙСХО, ВОШАЛ, ИРАЗ оттаду».

(1964 шера 1 ноябре арадаьннача «Правда» тlара).

Доазол дехьара

КЕРТТЕРЧА ТЕРКАМЕ

«Коммунизм хьалъерий сийлахь-йоккха байракх» — ишта корта а болаш я 1-ча ноябре «Правда» тlа кепа теха редакционни статья. Цо чlоагlа тlаввай дунен халкъашта юкъерча общественноста уйла. Кхыча мехкий кепа йоазоно дукха дола а етт, ишта а йоаших статья.

* * *

ПРАГА. Чехословакерча дерригача центральни кепа йоазоно же маярра кепа тох «Правда» редакционни статья. Чехословаки Компарте ЦК орган долча «Руде право» яхача газето белгалдоаккх, КПСС ХХII-ча съездо тlалийцача КПСС Программах коммунистически болхлойн партена творчески марксизма-ленинизма боккхача лоархlамера документ лоархlаш хилар. КПСС-ой дунен коммунистически болажох, йоах «Руде право» яхача газета тlа, шоай революционни стратеги тактикан керттера дакъа лоархl машар бахьан долий лоаттабеча къовсама.

«Руде право» къаьстта белгалдоаккх, вежаранха йолча партеша вlашагlбелла а 1957-чоа 1960-чоа шерий Московски совещаней Декларацо тlем Заявлена тlем дlалэбаь а бола дунен коммунистически болама генеральни никъ КПСС-ой цун ленински Центральни Комитетой нийсса чакхбоахаш хилар.

* * *

БУДАПЕШТ. «Нетфен хирек» яхача газето белгалдоаккх, Советски Союзо коммунизм хьалъеча ше доахача толамаша, деррагlа ше чакхйоахача машара политикаца социализман машарен позици дунен халкъашта юкъерча аренe чlоагlъеш хилар, машар, паргlато, общественни прогресс бахьан долаш халкъаша лоаттабеча къовсама революционни халкии еш хилар. «Правда» статья текстана юкъера газето lаьржача алапашца белгалйоах экономикен социалистически демократи дегlаяхара хьакъехьара, коллективни кулгалдара ленински принципаш кхоачашъяра хьакъехьара, дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама цхьоагlо чlоагlъяра хьакъехьара, машаре дахара политика хьакъехьара положенеш.

* * *

ВАРШАВА. «Ленина идеяш тешаме бараш», «Коммунизм хьалъерий сийлахь - йоккхача байракха кlал» — ерте даьча цу тайпарча йоазонга кlал шоррача кхоснех кепа техай дерригача польски газеташ «Коммунизм хьалъерий Сийлахь-йоккха байракх» яха «Правда» редакционни статья.

* * *

ОСЛО. «Правда» статья мьярра кепа а тохаш норвежски газеташа белгалдоах, тайп-тайпара социальни строеш йола паччахьалкхенаш машаре яхара принцип ларде уллаш йола Советски правительствон политика хувца ца луш юсаш хилар.

Шийна уйла тlаосаш да, яхаш ладу «Афтенпостен» яхача газето, социалистически демократи принципаш эргайоахаш тоалра, социалистически законность бакъонца кхоачашъяра, масса тайпа нарушенеш дlадаьяра статья тlа къаьстта уйла тlайохийташ хилар, халкъа материальни хьал-торе дlахо лакхъяра декхараш цу тlа оттадеш хилар.

* * *

АФИНЫ. Масса тайпарча грецески кепа йоазоно «Правда» редакционни статьях Советски правительства политика керттера принципаш хьахьокхийта лоархl. «Коллективне кулгалдар — КПСС-а варгlаьннача сийлахь - доккхийча хlамаех цаl. Машаре дахар — цхьа цаl мара боацa, тlом ца хилийтара никъ» ерте даьча цу тайпарча йоазонна кlал кепа тох «Демократики аллаги» яхача газето статья. «Ноа» яхача газето белгалдоаккх СССР, арахьара политика хувца ца луш юсаш хилар.

(ТАСС).

АМЕРИКАНСКИ АВИАБАЗА ЙОХАЯЬЙ

НЬЮ-ЙОРК, 1 ноябрь. (ТАСС). Сайгонера дlа 12 километр уллача Бьен-Хоа яхача къайлагlарча американски авиабазана тlом баьб селхан къулбехьенвьетнамски партизанаша. Вае хиннача самолеташта дукхьала бlаь совгlа мина техай партизанаша. Цунна цхьана база кав автоматчикаш чулийлхар. Атака кхы а эффективнегlа хилар хьалгlатта гlийрта бомбардировщик шийх кхьа а тlехьа ваккхар бахьан долаш.

Массехк вертолета хьалгlатта вlаштlехьдаьлар, хlаьта массехк сахьата партизанаш бе аьнна хийттача моттигашка бомбаш тукхийсар цар, бакъда, партизанашта цхьаккха зе даввар цар.

Официальни хоамаш ларде а хувцаш, йоккхалга дилача Къулбехьен Вьетнама шоллагlа йолча цу авиабазе йохаь а кхьацца зе даь а 28 самолет я, цу даькъа «Б-57» яха реактивни бомбардировщик а йолаш, яхаш хоам бу американски информационни агентствашa. Борхl аеродромни сооружени цlеньяхь йохаьяй, цхьайттанева цхьанца зе даьд.

Ледоколе хьалъеш латт Чехословаке оттара а йоккхагlачарех цхьа обогатительни фабрика. Хьалъьеча цу фабрико чакхбоаларгба тlера хьайийлача карьерашкара боаха боре кlор. Цу фабрикера кlор боагоргболаш тепловой электростанци хьалъеш латт цунна уллув.

СУРТА ТlА: электростанци хьалъеча вlашагlйоллаш латт 200 эзар киловатт яха бола турбина.

ЧТА—ТАСС сурт.

КlАЙЧА ЦlАГlА ХИННА СОВЕЩАНИ

ВАШИНГТОН, 2 ноябрь. (ТАСС). Сайгонера дlа 13 километр уллача Бьен-Хоа яхача американски авиабазана дов даь хьакъехьа селхан Кlайча цlагlа США президент Джонсон дагавьаьнна паччахьалкхен секретарца Раскацен оборона министрана Макнамарацен. Цу совещане нийтта дакъа лоацаш вар паччахьалкхен секретара заместитель Болл, Дальни Востоках долча дешаех вола паччахьалкхен секретара гlонча У. Банди, къаман кхерамален дешай вола президента лаьрхха гlонча М. Банди.

Совещани чакхъяьнначул тlехьагlа кепа йоазон дешай волча Кlайча цlен секретара Рида аьлар: президента дlахайтар Бьен-Хоа яхача аэродроме дов даьча хана йохаь а хlалак яь а самолеташ юхаметтаоттае аьнна цо денна приказ кхоачашдаьта.

Къулбехьен Корея хаиъ воцдаш кьола lеимаш да. Шорагара цу массехк доала совъйоал дlайохкаш йоли налаг.

Геттара а из ейрчача хьала тlа бах къахьегамхой.

Пусане дукха да хоала, lаьlаммна гlочча кхаьча доха цlенош. Укхаза бах транспортни балхлой.

Фотохроника ТАСС.

ЯХЬА ИТОГАШ

Республика культура учреждений предприятейн ухх шера хоалагlча кварталерча социалистически яхьа итогаш яьй. Киносетий предприятенгта юкъе хьалхара моттиг лаьцай Шелковской района киносета дирекце. Валовой ахча гулдара план 116,5 проценти кинота хьажа нах ахара план 123 проценти кхоачайтьай цо. Нохч-Гlалгlай АССР министрий Советерча кинофикаце управленен культура болхлой профсоюза обконен цхьаь яьча решенеш кинофикаце управленен профсоюза обконен карара кара тела Цlе байракх енай цунна.

Киноередвижканта юкъе лаьржача яхье хьалхара моттиг лаьцай мех. Магомадов киномеханики мех. Асуханов мотористи волча Урус-Мартана № 2 йолча киноередвижканта коллективе. Кинофильмашта дика пропаганда ю, уж хьокхара графих нийса лелаш, кино хьажараш лерттlа гlулакх ду цар.

Цу дерригенна валовой ахча гулдара план 160 процента нах кинога хьажа ахара план 182 проценти кхоачашъе тардалийтар. Кинофикаце управленен культура болхлой профсоюза обконен карара кара тела Цlе байракх енай цунна.

Дика болх барах киносета 20 предприяти кинофикаце управленен профсоюза обконен Сийлен Доска тlа лаьцай. Царна юкъе да «Космос» яха городской кинотеатр, Урус-Мартана, Грозненски, Ведана районни киносетий дирекцеш, Урус-Мартана района Ачхой-Мартана юртара киноустановка, кхыйраш.

Полиграфически промышленноста предприятента юкъе лаьржача яхье хьалхара моттиг лаьцар «Строитель коммунизма» яхача Шелковской района газета издательства коллективо. Валовой продукци араяхара план 116 процент кхоачашйир, продукцеш дlадахар 8 процент лакхдир цо. Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Советон облсовпрофен карара кара тела Цlе байракх ахчан совгlати доалад цунна.

Профсоюза обконен кинофикаце Управленен цхьаь яьча решенеех кепа йоазонга гlолла дика болх барах барах лаьцад Магlалбина, Гудермеса, Урус-Мартана, Назьарен типографий коллективашта.

Н. ПЕТРОВА.

ФУТБОЛ

«ТЕРЕКАХ» ЛИДЕР ХУЛ

3 ноябре Орджоникидзе цlерахча стадионе полуфинальни матче вlашагlхийтар Грозненски «Терек» Курскера «Трудовые резервы» яхеи командаш. Нагахь, санна «Терека» котъяла ешаш хинна яц вай хьаьший финале кхачарга дог даха хlама дац. Хьалхе а ала деза не ловвар чlоагlа сакъердаме доацаш чакхдаьннига. Шинна команда дукха гlалатеш дора, цар нападающеш хьалха санна сиха а хоза а ловзацар.

20 минуте хьаьший саьнтара бургац хьатох Ю. Солнцева, курскерча команда защитника цха аратеха бургац Ш. Дудаевга кхоач. 20—25 метр гаьнара хьалхар, бургац чутехар вай защитника. Счет кхы а лакхъе йиш йолча дуккхача торонех пайда ацац грозненски футболисташа. Бакъда, хьалхарча тайма 35 минуте шоллагlа бургац чутох В. Косова. Грозненски полуфинале ловзача командий форвардашта юкъе оттара дукхагlа бургацаш чутехар из ва. Цун счете пхи бургац я.

Ю. Солнцево мотта араваьннача В. Казаков, чутеха кхоалагlа йола бургац дlалархlанвар, хlана аьлча из да чакхйоалаш чутехандаь.

Шоллагlча тайме белгала вагlа лейвар грозненцаш. Цар наlарашха цхьа бургац чутехар курски футболиста Каграмана. Счет 2:1 йолаш лоархlаме котало лаьцкар «Терека».

Цу дийнахьа Махачкале лейвар Уфера «Строители» Ивановера «Текстильщики» яха командаш. Хьалхара тайм счет 0:0 а йолаш чакхъялар. Шоллагlча тайме цхьа бургац чу а теха ивановски футболисташ эшабир «Строитель» яхача команда. «Текстильщики» наlарашта оттара хьалха чутеха бургац я цо, хlаьта иза а полуфинальни ловзарашка оттара хьалха яйнай из команда.

Хlанз «Терекех» «Текстильщикех» ялх-ялх очко я.

Селхан Грозне лейвар Орехово-Зуевера «Знамя труда» Барнаулера «Темп» яха командаш. Счет 1:0 а йолаш Барнаула команда котъялар.

М. МУСИЕВ.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ТАХАН ГlОЗЪЯЬННА Я НАЬСАРЕ

Ди тlехьа тоалун, йоккха хулаш боаlа Наьсаре. Цхьаболча наха гебод оал нох. Из [illegible] хlана аьлча шерауш латт уллашаш, хьалаь а хьалдеш а да доккхий а зlамига а цlеноши, хьайийлай керда промышленни предприятеш. Хьаьшала къахьегаш, цхьа дезал санна бахт тай ца хоза бах Наьсарера нах.

lуйре д. Дехьар-сехьар мо-шоай коашкара арабувлаш балха ух нах. Уж дукха ба. Цхьабараш машинаш ятте кхаика дlаух. Вонаш юхебус. Цацна ба инженераш, лоеам, хьехархой, карца а вай тьаькхуш йоагlа къона тlехье — школе дикха бераш. Фоартах йоахкаш цlе галстукаш, бе лаьца портфелаш. Цар чу хоза дlадьиийсадь книжкаш, тетрадаш. Сиххa кет а боахкаш шийна кхоакха цхьана болх уж деща. Дукха керда хlамаш хооттlа наьна тахан. Пхудуьа бе уж махуха чехкагlа шоай хьехархочиа вlашагlкхетар дезаш.

Урокаш йолалу № 8 йолча школе. Йиъьлагlча «б» классе вагlа со. Урок дlахьош а Антошкиева Мальхаза Доиаш. Тахан берашта lоьабу эрсий мотт.

— Найса lеховаша, кулгаш гарташ тlа lотlадахха, — оал хьехархочо.

Дешархоша цо аххар ду. Классе ва тlкъаь дохайтта саг. царех ткъе йиlаг я. Йийташ а кlаьнкаш а вlаши нийна багlа партана тlа. Классе сатеш латт. Йист хулаш саг вац. Шоай беррига теркам тlабахийта хьехархочо денначa хаттара уйлаеш да берам. Кулг айду хьалхоча парта тlа агlача йийго. Из кийча я жоп хьа. Чlоагlа сатуас шийга хаттарга. «Ботиена», оах хьехархочо. Хьалгlетт зlамига йийг. Тlехьашка юхайийха и пуи оц кlажорг. Мел хьабе а елле яде йолалу из. Доска лакха йолаш дика хьалхачац. Кога бухьар а утташ аьду из: «Советски хьайн коммунизм хьалъеш боахк».

Сона загаехаш Гойгов lабдул-Хьамида язьяь «Сомавалар» яха повесть. Советски lаьдал хилалехьа Владикавказе хьайийза хиннай школа. Ткъаь итт моттиг еннай гlалгlайнта. Цига деша лаьгlал дукхагlа йlахьий барий, кулаки берам. Геттара хана хинная цу школе къе саг дlаоицйта.

«Тха хьехархоча lалаьнте гоа ма дар тхо, къеча наьха берам, — яхаш лайу Гойгова. — Жlале кlаза, кхо, цункаш, дьлча хаpa, йист ха хацар уж тхога... Ватта тхоца цар».

Цига мел чlоагlа хила хьо а деша гlийртал берам. Тlаькха хlанз... хlанз доиа дагlа вай деронга берам. Хlанз шоай дlа доахаш санна ост вацза долаш ух уж школе. Хlара lурра нарга хьажам хуа... хьехархой, йоккхий сийрда классаш. Алхха мотт lомабь lац берам школе. уж lомалу пига уйлие, болх бе, шоай Наьхе са, боккхагlбавий сий ле, лог цlена, майра хила, бакъдар деха. Уж хьалкхебу хьаьна парте. халкъа гlулакх тешаме хьал а даьца кlатlорганбелаш. Из хила йиш ерий наччахьа хана! Из дий хlанз бувзуш мохканша! Капиталистически системо нах lонахбаьхаш лелае. хйрш ле. саг из веза. къалаш де.

Урок чакхъялар. Коридоре бlаргайра цона цхьа хlама къуесам воалла цун кlаьнк. «Хьо бакъвац,— йоалла ааьлкхо. — Хьехархочунга дlаала деза». «Алаш ас. — оалла вадар шоллагlвар. — Витал со. хьа фу гlулакх да соца. Нахачух дукхагlа деза из хьона». «Хlана дац са гlулакх. Пионераш доший вай. Волле [illegible]».

«Нахачул дукхагlа деза из хьона». Уж деш дег чу дийшар сона. Дувшацар алхха цу кlаьнко аьнна аьнна'ш. — уж'м бадар шоай хьехархо хьалаха. — дийшар сайна уж кхычахьа а оалаш хезандаь.

Шадыжев Султани Цыздоев Вахьаудини бар Наьсарерча МТМ-е хьажкlаш чуэаца комбайншта ремонт еш. «Йита уж. из чlоагlа доалл. Нахачул дукхагlа еза уж шовиа», — аьлар царга цхьан саго. Цхьабакъда, цу дешашка халувгlаш баца слесараш Шадыжев Цыздоев. Ди-бийса ца къоасаш, нагахьа мара хlама дац а чу ца болаш хьаьвала къахьийтар цар. Цудухьа лоацача хана шийтта комбайна ремонт яь балхар уж. Хlаьта МТМ-е еринган а яцар алхайтта мара. Хlама хургдарий, нахачул дукхагlа тхона а ецац уж яхаш, уж баьгlа балара. Советски сагага товш къамаьл дац из. Из дуцарг а дац халкъа гlулакха дог лахаш волча саго. Нахачул дукхагlа тхона а деза по лаьхдаш Советски lаьдал доаккхаш бийначa вай хьаьша — турпалаша.

Халкъа гlулакха хьилтаз Орихaнов Хизар. таханарча дов цара бахьан долаш шоай вахар дlаденнад вай халкъа турпалаша Шерипов Асланбека, Ахриев Папура, кхычар. Хlаьта вайнахьа кхалнах!

«Электроинструмент» заводa медицински пункта заведуюши я Албогачиева Исмайлий Тамара. Дукха нах бац цун никъ, цун вахар доазам. Цхьабакъда, Тамара санна бола нах вайна боншеш хила беза. Уж бицбалийта йиш яц.

Фашисташа вай мехкаца тlом хьоабаьча дешошка шийх лоlане ахие а яха. 1944 гlа шу тlаккхачалца тlем тlа хиннай Албогачиева Тамара. Тlем тlа даьккхача оттава хантгlа хиннача диъ шера дукха дайнад цунна бlеха. къинз. ушара хlамаш. Цунна бlаьгайнай йохаьа бlаьрча городаш, юртош, хьалъехха нах, боьбаь кхалнаш, берам. Ше а моттаккхоза лхаьве мо чоннаш яь малай из. Цхьабакъда, цlаккха денал деха ше ца айташ. къонах санна хало-ертe из лоархlаш лийенай из цу шерашка. Шийх, шийх халкъа, шийх мехкасий ца доадеш майра дукхах хьалтай из моастагlчоа 1944-гlча шера. лазар кет а дьанна. медицински гlулакха старши лейтенант а йолаш цlаенай из.

Ишта шийх сацхха тlом бьаб фашисташца Ленинграда кlал дукха lаьаш санта йийнача лоре Тутаева Аьсета. Царна lалаьнте чlоагlа бийлаб шоай мохк, шоай халкъ, шоай кортамукъале. Цу безамо бехкаб царна селла йоккха халонаш ла низ а денал а. Цар дьянадаш цlаккха, из тхона махачул дукхагlа дезад.

Гойтов lабдул-Хьамида 1922-гlча шера язьяь яз «Сабеlгlа йоаца никъ» яха цхьа дувцар. «Шийна меллезар, хьанн меллаз хинпаийта яхар дай, — яхаш дувц из гlалгlай кхалсагах. — Цун оамал, доlам — метар дlадаьккхадар къаьзача lадата, цхьа боккъо мара йиташар цунна — массанена тоар дац. Цхьанна саго кхоацар из, аархlацар, кхьеттеддезаме ноаршьх а хаттадар цунга. Цхьаккха хlама дапар цун нисха дог хьовсташ»... Чlоагlа уйлаш яйт цу мугlараша. Хала лийнай вайнаьха кхалсаг паччахьа хана. Цхьабакъда, хувцаленна овлангара эргаьвьна дlаэттай зама. Дукха ха а кхалнаха маlача наха нийсса бокъо енна. Цох бола дика хьекхам ба СССР Лакхехьарча Совета депутаташ Шаьла производственни управлене «Ленина» йолхое балха йола нохчо Ильясова Джансари, Шаьла школе хьехархо йола нохчо Ахматова Роза. Таханарча хийнахьа кхалнаха лакхьа па доацаш цхьаккха моттиг яц вай вахаре. Уж ба лераш, артисташ, агахой, lилман болхлой, трактористаш, иштта кхы а.

Вовзаш а наха сий деш а ба Наьсарера хьажкlаш лелаеш бола 19 шу даьнна комсомолец Колоев Гипихан, Даурбеков Яхьья, Мальсагов Осман, иштта кхыбараш.

Кхо шу да «Электроинструмент» яхача заводе Евлоев Султанбика болх бу. Котельни цехе химлабораторига вlашагlтохаш, электромонтер волаш, инженер волаш тайп-тайпара балхаш даьа цо цу заводе. Кlаьта хlана дукха ха йоацаш из хьожальа ремонтно-механически цеха начальник хала. Йиш зама тlехкхоачашъеш хьаьнала болх беш я цо кулгалду цех. Евлоев ше цlи хеза рационализатов ва. Статорашта секцеш тlахьерчаш ше станок ль цо. Хьалха царна хоьпача ченецки станокаш кхоаза — йиззад толамагlа я уж. Цар йоккха овсарле лу балха.

Цхьабакъда, Султанбик вац нагlаьыннахочар кхоачамбаь lергиолаш. Статоранта секцеш тlахьерчаю автомат е уйла йолаш ва из хlанз. «Из е чlоагlа хьа хургя. — йоах Султанбика. — Цу тайпара автомат хlинзалца хьа цхьанна саго яьц». Султанбик алхха боахк бя lап. юкъарча вахаре доккха заньа лоацo. Цехкома председатель ва из, Къилбаседа-Кавказски горно-металлургически институте заочно деша вагlа. Ухх шера йистевоал из дийна.

Хийца верговоацаш дукха да Наьсаре керда, саг чlоагlа гlадвугаш дола хlамаш. Цига ва а вена цхьа ха йинча еш Наьсарерча наьха вахаво, советски lаьдал оттача гlоне цига фу эргааьлнад, саг ше минита хувцаленнав ха безам бале. Дувза, не, хьажа, лехке'м лоавтгаш цо.

Вийса вугъехкачай. Улицаш тlа гlоала лел со. Нах дукхагlа бараш бийшаб. Цхьабакъда, цхьаццаболча цlеношка хlана а тlехь йоагаш я Ильича лампа. Малаш ба-хьогl уж lе ца бувшаш урабагlараш! Антошкиева Тамара йий-хьегl шийх дешархой тетрадашка хьожаш мгlа? В керлача рационализаторски предложене уйлаеш вагlа Евлоев Султанбик хила мег из? Е стихотворени язъеш вагlа къона поэт хила мег? Цхьабакъда, из бе-башха дац. Инженер из вале а, лор из вале а — из къахьегамa саг ва. Вай вахар кхы а дикагlа хилийтара уйлаеш вагlа из.

Бага ЧАХКИЕВ.

Ладувгlа

РАДИО: 6.30 — Юрта боалама болхлошта передача (гlалгlай меттала). 6.45 — Ашараш. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20—Хоамаши передачай программен. 8.15 — «Сердало» газета оагlонаш тlара. 8.25 — Гражданские тlема малеш. 8. 45 — «Къона тlехье» яха передача (эрсий меттала). 16.05 — Радиоладувгlархой программах оттадаь концерт. 16.30 — Керда хоамаш (гlалгlай меттала). 16.45 — «Нохч хьегтен» яха передача (нохчий меттала). 17.00 — «Вай доттагlий моврашалеш» (эрсий меттала). 17.15 — «Къовнал» яха передача (эрсий меттала). 17.30 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 17.45 — «Редакцега письмо денад» яха передача (нохчий меттала). 18.20 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.35 — «Ашаргера ашарга» яха концерт.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ: 18.25 — Телевизионни кердадараш (гlалгlай меттала). 18.35 — Октябра мьаьла кlал. Литературно-музыкальни композици (гlалгlай меттала). 19.05 — Киножурнал. 19.15 — Октябра сийна йолча социалистически яхье котало яьккхараш болча. Репортаж. 19.45 — Телевизионни кердадараш (эрсий меттала). 19.55 — Къовсамаш котлонийн сийлахь-боккха никъ. Къамаьлаш цу парта ветеранаша. 20.05 — «Разлом» яха художественни фильм (шо серя цхьана).

Город Грозне. Ленина улицагlа, 181, кв. 53, вахача гражданина Гавардовский Анатолий Васильевича суде денна город Грозне, Нахимова улицагlа 156, кв. 23, яхаш йола шийх сесаг Борисова Нина Ивановна ше йитарах дола дош.

Дош дувцаргда Октябрьски района халкъа суде.

Город Грозне, Даренна шоллагlча переулкагlа, № 53, йолча цlагlа, вахача гражданина Мержоев Зайпула Раlасос суде денна город Грозне, Даренна шоллагlча переулкагlа, 53-ча цlагlа, яха граждана Мержоева Хьусена Пятlимат ше йитарах дола дош.

Дош дувцаргда город Грозне, Ленински района халкъа суде.

Город Калининграда, Чернышевская улицагlа, № 35 йолча цlагlа, 6-ча квартире вахача гражданина Петросов Юрий Семеновича суде денна город Грозне, Абульяна улицагlа, № 5-6 йолча цlагlа, 14-ча квартире яха граждана Петросова Фатима Абдурахмановна ше йитарах дола дош.

Дош дувцаргда город Грозне, Заводской района халкъа суде.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный. Цlеча фронтовикий улица, 15. Телефонаш: редакторе — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехктохама секретаре—2-45-49; партийни вахарен, промышленни, юртбахамен, письмой отдалий — 2-25—73; корректорски — 2-09-35.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15, Телефоны: редактора — 2-41-23, зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-49; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного и писем — 2-25-73; корректорской — 2-09-35.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революци проспект.

Типография из-ва «Грозненский рабочий». Проспект Революции.

СФ02274. Заказ № 6357.

1964 ШЕРА 7 НОЯБРЕ ГРОЗНЕ КЪАХЬЕГАМХОЙ ДЕМОНСТРАЦИ ЧАКХЪЯККХАРА ПЛАН

1. Дерригача города юкъара къахьегамхой демонстраци ю Сийлахь-боккхача Октябра 47 шу дузача дийнахьа — 1964 шера 7-ча ноябре.

Демонстраци дlайолалу lуйрийна 10 сахьат даьлча.

Шоай предприятенка, учреждениeка, организацешка гул а лейь, райони колоннаш дlаоттара белгалъьхача моттигашка боагlа болхлойн гlулакхера нах.

КОЛОННАШ ЛЕЛАРА ПОРЯДОК

1. Байракхаш бе йоахкарий колонна lуйрийна 9 сахьат доалача хана гул а лейь Революце проспектах, КПСС обкома сквера юхе дlаотт.

2. Профтехобразоване Управлене колонна 9 сахьат доалача хана Победа проспектех аьрпа оагlорахьа дlа а отте, Революце проспектагахьа lойода Комсомольски улицага кхаччалца.

Байракхаш бе йоахкарий колоннана тlехьа йода.

3. Школьникий колонна lуйрийна 9 сахьат доалача хана Комсомольски улица тlа дlаотт.

Колонна корта Победа проспектана lотlаоттача хул.

Профтехобразоване колоннана тlехьа йода.

4. Октябрьски района колонна 9 сахьат доалача хана Ленина улицагlарча тlаь юхе кхоач. Школьникий колоннана тlехьа йода.

5. Заводской района колонна 9 сахьат доалача хана Победа проспекта аьтта оагlорахьа дlаотт. Колонна корта Орджоникидзе проспектана юхе латт. Школьникий колонна тlехъьеннача тlехьагlа Гвардейски улица тlа кхаччалца lойода. Октябрьски района колоннана тlехьа йода.

6. Ленински района колонна lуйрийна 9 сахьат доалача хана Первомайски улицагlа дlаотт. Заводской района колоннана тlехьа йода.

7. Старопромысловски района колонна 9 сахьата 30 минути йоалача хана Победа проспекта аьрпа оагlорахьа дlаотт. Колонна корта Орджоникидзе проспекта юхе хул. Заводской района колонна тlехьаьнначул тlехьагlа Гвардейски улицага кхаччалца lотlайода. Ленински района колоннана тlехьа йода.

Порядок lалашъелгеш колоннаш нийса лелаеш тlадула Нохч-Гlалгlай АССР общественни порядок лораяра министра заместитель—милице полковника И. Я. Жукова.

Къаьстта пропускаш йолча транспортагара дlайийкхача, чулаьнача зонера массе тайпа транспорт соцаш lуйрийна 8 сахьат даьлча деш демонстраци чакхъялалца йолча хана.

Гlаш лела ших сиценбу lуйрийна 9 сахьат даьлча деш.

Къаьсттача пропускех трибуна тlа чут lуйрийна 9 сахьата 30 минути даьлча деш.

Шей деззара городской комисси.